

ğın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

KASIM - ARALIK 2006

ağın

DÜŞÜN VE SANAT DERGİSİ

Sahibi
Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği Adına
Ahmet DEVİREN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Altan İLTER

Yazı Kurulu
Altan İLTER
Mevlüt ÖKSÜZOĞLU
Ahmet DEVİREN
Mehmet ERGÖNÜL
Osman Sulhi AKSU

Teknik Yönetmen
Ömer ÖZTÜRK

Yazışma Adresi:
Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği
Hoşdere Caddesi, Akasya Apt. No: 41-2 A
Y. Ayrancı / ANKARA
Tel: (0 312) 426 75 90 Faks: (0 312) 354 78 38

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği,
PTT 101843 no.lu Çek Hesabı
T.C. Ziraat Bankası Ankara Yenışehir Şubesi
Hesap No: 39775168-5002

Gönderilen yazılar yayımlansın, yayımlanmasın
iade edilmez ve telif ücreti ödenmez.

Bu dergide yayımlanan yazılardaki fikirler
yazarlarına aittir.

Dergimiz Basın Meslek İlkelerine uymaya söz
vermiştir.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi, Ankara Valiliği'nin
12.09.1991 gün ve 8202 yazıları ile ayda bir çıkar.

Yıl: 16 Sayı: 180 - 181
KASIM - ARALIK 2006

Grafik&Tasarım: **Telgraf Gazetecilik Ltd. Şti.**
0 312 257 33 99

Baskı : **HAS-SOY Matbaacılık**
Tel : 0 312 341 59 94 / 384 03 04

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi Muhabirleri:
Şükrü GENCER : İzmir
Ahmet SAMUR : İstanbul
Suat UYANIK : Ağın

Ön kapak : **Mustafa Kemal ATATÜRK**

SAYFA

İÇİNDEKİLER

3-4	Ağınlılığı Hak Etmek Yılmaz ONAY
5-6	Ağın'da Yaşam Selçuk AYBEK
6	Yılbaşı (Şiir) Fatma Yaşar ÇAKAR
7	“Duyguların Anakarası”nda Bilinç Evrenime Açıldım... Mutahhar AKSARI
8	Ata'm (Şiir) Mustafa YORULMAZ
8	Ata'm (Şiir) İlke TOKER
9-10	Hazar Gölü / Doğunun Yalova'sı Macit ERGENE
11	Maniler Av. Fikret MEMİŞOĞLU
12-14	Size de Çıkabilir Şükran ÇAĞLAR
15	Aba... Osman Sulhi AKSU
16-17	Hasret ve Veda (Şiir) Mehmet Sezaî YÜCEL
18-19	Kel Mahmut Oldu Gül Mahmut Feyzullah ARSLAN
20-21	50 Yıllık Vahşen Anılarım Mehmet ÇATALTAŞ
21	Vahşen-III (Şiir) Mustafa KAYA
22	Gazla Recai, Gazla Nihat ERTUĞRUL
23	Gençlik Köşesi : Atatürk ve Kaybolan Türkiye Didem GÜLTEKİN
24-25	Kuru Şartlarda Ceviz Yetiştiriciliği Fevzi ŞENER
26	Yazarlarımızı Tanıyalım
27-28	Dünya Sigarasız Günü ve Sigara Dr. Nevzat İSPİR
29	Fıkralar Mehmet ORHAN
30	Haberler
31-32	Doğumlar-Evlenmeler-Ölümler

AĞINLILIĞI HAK ETMEK

Yılmaz ONAY

Yayınlanmış özgeçmişlerimde veya söyleşilerde doğum yeri olarak ister istemez “Üçkubbe” geçiyordu, çünkü babam Gaziantep’in sınır köyü Üçkubbe’de ilkokul öğretmenliği yaparken o köyde doğmuştum. Böyle deyince de çoğu kez Antepli sanılıyordum. Oysa ben Ağınlıydım. Niyet çaresini buldum bunun: “Doğum yerim Üçkubbe, ama memleketim Ağın” diyerek meseleyi ıvıltıyorum.

Yalnız, bu kez de bir kaygı oluşmaya başladı zinde: Acaba “Ağınlıyım” deme hakkım hâlâ süüyor mu? Evet, ben kendimi hâlâ büyük bir zevkle Ağınlı hissediyorum ve hayatın içinde bu nissimi çeşitli vesilelerle tekrar tekrar yaşıyorum. Ama bakalım, öbür yanda Ağın beni hâlâ Ağınlı sayıyor mu? Öyle ya, özellikle Ağın gibi bir memleket söz konusu olduğunda bunu hak etmek gerekiyor. Hele o memleket, **“AĞIN Düşün ve Sanat Dergisi”** gibi bir yayın organını bu gelişkin utum, kapsam ve içeriğiyle ve böylesine büyük bir özveriyle -arada kesintiler olmasına karşın- kırkıncı yılda da (Ocak 1967’den bu yana) ayakta tutuyorsa ve o dergi bir yanda Ağın’a ilişkin derinlik kazanırken, öbür yanda tüm ülke konularına, evrensel konulara da açılıyorsa, ama buna karşılık sen, eli kalem tutan bir kişi olarak o yayın organına hâlâ gereken hizmeti sunamamışsan, kendini sorgulamaktan kurtulamıyorsun. Gerçi arada bir dergide imzaman görüldüğü ve yazımın çıktığı olmadı değil, ama bu beni affettirmiyor, çünkü o yazıları dergiyi çıkaran arkadaşlar başka yayın organlarından alarak yayınlamışlardı, yani benim katkım değil onların çabasıyla.

Üstelik ben, dergimize yazı yazmaya sürekli söz de veriyordum, ama sözümü bir türlü yerine getiremiyordum. Çünkü ara uzadıkça daha da zorlaşıyordu bu iş, artık herhangi bir yazı da kurtarmaz oluyordu sanki, giderek daha kapsamlı ve daha yoğun bir ürün vermeliydim -daha doğrusu

bana öyle geliyordu- ve bu yüzden ara daha da açıldı. Sonunda bir yerden başlayıp, en azından şeytanın bacağına kırmak için bu itirafname ile bir iç dökme yazısına girmekten başka çare bulamadım.

“Çıkarken”ın Güzelliği

Ocak 1967 tarihli Yıl:1 Sayı:1, yani derginin ilk sayısı, *“Çıkarken”* başlıklı ve *“Ağın”* imzalı bir yazıyla başlıyor ve yazının içinde şu satırlar yer alıyor: *“Bütün değerlerin yaratıcısı halktır. Biz bu inançtan hareket ediyoruz.”* Ülkemiz o günlerden bu yana, halktan iyice uzaklaşmış olmakla kalmayıp düpedüz halka karşı pozisyon almış iktidarlara kadar geldi. Dahası o iktidarlara, din, iman sloganları ve türban üniformasıyla halkı uyuttuklarına güvenerek, Batı ile siyasi çıkar bütünleşmesi adına doğrudan ülkeye karşı bir pozisyona düşmeye kadar vardırırdılar işi. Öyle ki, bir de bu uğurda battıkları suçlar yumağı ve yolsuzluklar batağında daha nelere tevessül edeceği belli olmaz duruma geldi.

Oysa *“Ağın”* dergisi, çıkarken verdiği sözden hiç ödün vermedi. Sürekli kendi halkının yanında yer aldığı gibi, yine o yazıda belirtildiği şekilde: *“Bu dergi, bir haberleşme aracı, bir fikir meydanı, çevremizin sorunlarını ya da daha geniş olarak ülkemizin sorunlarını yansıtan bir dergi olabilir”* umudunu hayata geçirerek tüm ülkemiz halkının yanında -hatta aydınlık tutumuyla *“halkın önünde”* yer aldı. Yayın kurulunun, basından alarak *“Ağın”* dergisinin 1993 Ekim sayısında yer verdiği *“Dolu Dizgin Gelmekte”* başlıklı yazımı, daha o yıl şu satırlarla bitirmişim: *“Ülkemin, insanlık ilgisiz olmayan birkaç vahşi yaratığın emrinde, insanlıktan çıkarılmış ve yaşanmağa değmez bir esir ülke haline gelebileceğini düşünmek istemiyorum! En üst kademelerde de, halk içinde de, teslim olmayanlar, hâlâ yeterince var çünkü!”* İşte

“teslim olmayanlar”dan birinin de memleketi-
n dergisi, “Ağın” dergisi olması büyük onur ve-
or bana.

Hele örneğin; Kasım-Aralık 2004 sayısında
21) derginin sahibi olan Ağın Kültür ve Daya-
ma Derneği’ne “Emeği geçenler” arasında ba-
n Cevat Onay’ın “zamanının kıt imkânları ile
neğin kuruluşuna önderlik etmiş” olarak anıl-
ısı, duyduğum onuru daha da artırıyor kuşku-
z. Onun o heyecanlı koşuşturmaları hâlâ gözü-
in önündedir. Ona ve bizi yetiştirenlere ne ka-
layık olabiliyoruz acaba? Yine hemen Cevat
ay’ın ardından, “güzel Türkçesi ve bilgi biriki-
ile Ağın’ı anlatmış, eğitim üzerine faydalı ya-
ar yazmış, derginin yaşamına katkıda bulun-
ış” olarak eniştem Nuri Onat’ın anılması da ay-
ir heyecan veriyor. Sonra, “yıllar yılı derginin
vınına sağlamış” olan Dr. Vâkıf Özkul’u yitirdi-
nize bir türlü inanamıyorum. Dergi, Vâkıf’ı
ırken ayrıca “muayenehanesini aynı zamanda
neğin merkezi” yaptığını belirtmiş ki, oradaki
lantılara zaman zaman benim de katıldığım ol-
ştı. Nihayet derginin son gelen Eylül-Ekim
06 sayısında, bu yaz yitirdiğimiz eniştem Ah-
t Kabasakal üstüne Necati Kâhyaoğlu’nun de-
duygulu yazısını okuyorum. Ve düşünüyö-
n, yitirdiğimiz değerlerin hiçbirisi dergimizin dı-
da kalmadı. Bir tarih gibi de hizmet görüyor
ğın” dergisi. Ve bu arada aynı sayfada, çok
lı olarak “saklı kahraman” diye nitelenen ve
rgiye büyük bir özveri ile emek vermekte” ol-
şu belirtilen sevgili kardeşim Altan İlter’in bir
e önce derginin içinde gönderdiği not geliyor
ne: “Yılmaz Abi, Ağın Dergisi’ne ne zaman
ı yazacaksın? Merakla bekliyorum!”

Bizi Yetiştiren Kazanımlar

Şimdiye dek Altan’ın o notunu gördükçe ezi-
rdum. Neyse ki bu kez en azından bir başlan-
yapabiliyor olmakla bir soluk alıyorum. Evet
gili Altan: Şimdilik istediğim kadar “kapsamlı
yoğun” olmasa da nihayet: “Yazımı ekte gön-
iyorum” diyebildiğim için çok mutluyum.

Siz gençler bilmezsiniz, ben daha ilkokul ça-
ğında -yani neredeyse altmış yıl önce- ilk kez
Ağın İlkokulu’nun bahçesinde, dut çarşaflarıyla
çevrili sahnede eniştem Nuri Onat’ın sahnelediği
ve diğer öğretmenlerin destek olduğu “Akın”
(F.N.Çamlıbel) piyesinde sahneye adım atmıştım.
Tüm memleketlilerimiz de büyük ilgiyle okulun
bahçesini doldurmuştu. Herhalde tiyatro’nun to-
humu daha o günlerin deneyiminden içime düş-
müş olmalı. Halk oyunu olarak birazcık öğrene-
bildiğim oyun varsa onlar da, Ağın’ın “Tamza-
ra”sıdır, “Üç Ayak”, “Hoynana”, “Büyük Cevizin
Dibi” vb.dir. Yani insanın memleketi, kişiliğinin,
kültürünün, tavrının, hemen her şeyinin oluşu-
munda, hatta bütünüyle yetişmesinde, fark edilen
veya edilmeyen pek çok kalıcı etki yapıyor. Ben
bunların hepsini kazanım olarak görüyorum. Ama
ne kadarını değerlendirebiliyoruz, işin bu yanı
kendi sorumluluğumuza kalıyor. Örneğin, çok is-
tediğim halde babam Cevat Onay’ın kendi anıla-
rını kaleme almasını sağlayamadım. Yeterince
ısrarlı davranmadığımı ve belki de önünü açıcı
yollar bulamadığımı düşünerek şimdi kendimi
suçluyorum. Örneğin, hiç unutmam, ölümünden
bir gün önceydi, tatsız sonuçlar doğurabilecek bir
şeye katılmaya zorunlu hissediyordu kendini, biz
de alıkoymak için ikna etmeye çalışıyorduk, son
söylediği şu olmuştu: “Korktu, derler.” Kavgasız,
gürültüsüz, hatta tam anlamıyla sessiz sedasız, salt
kendi iç hesaplaşmasına dayalı, uygarca ve aydın-
ca bir karakteristikti bu. Bu “korktu derler”in ro-
manını yazmayı istemişimdir hep, ama zor iş.
İçinde bolca da “Ağın” bulunan öylesine çok şey
içeriyor ki bu iki sözcük! Memleket, insana böyle
çok yoğun hatta neredeyse simgesel denebilecek
daha nice karakteristikler kazandırıyor. Bunlar bir
bir “keşfedilip” çözümlenmeyi bekliyor.

Neyse, şimdilik fazla uzatmayayım, ötesi da-
ha sonraya. Yeni yıl yaklaşırken dergiyi çıkaran
dost ve hemşehrilerime sonsuz başarılar dileyerek
burada noktalamak istiyorum. Tüm okurlara da,
mutlu yeni yıllar dileyerek, sevgiyle kalınız, diyo-
rum.

AĞIN'DA YAŞAM

Selçuk AYBEK

Ağın'a kış gelirken, yeteri kadar meşe odunu alıp, bir köşeye koymak gerekiyordu. Bu nedenle, görevli Mehmet Efendi'yi, boş olduğu zamanlarda, Hozakpur deresi tarafına gönderir, odun yüklü eşekleri çevirirdik. Bu sırada Kör Hasan'ı tanıdım. Hoş sohbet, rint bir köylüydü. Dinden, siyasetten konuşurduk. Bir seferinde bana; şarap yaptığını, istersem getirebileceğini söyledi. Zannedersen Ale-vi'ydi. Dostlarımı seçerken, onların mezhebi-ne, parasına, mevkiine hiç bakmadım; gerçek-ten "insan" olmaları yeterliydi benim için. Kör Hasan, iyi bir insandı. "Getir" dedim; ba-na, üstüne deri gerilmiş bir küp şarap getirdi. O zaman, Cevriye Hanım'ın evine çıkmıştım, kileri vardı. Küpü oraya koydum. Deriyi ara-layıp şarabı koklar, kenarına asılı cezveyle bi-raz içerdim. Hangi cins üzümünden yapıldığını bilmiyorum; kırmızı ve aromalıydı. Ben böy-le sık sık açıp kokladığımdan, şarap bozuldu, sirkeleşti. Küpün daha çeyreğini bitirememiş-tim.

Kışa girerken herkes kavurma, bulgur, te-reyağını hazırlardı. Kardan Elazığ yolu kapa-nıyor, birkaç ay ilçeye yiyecek gelmediği olu-yordu. Bir çuval undan yaptırdığım sac ekme-ğini, kilere koyuyorduk. Öğünlerde ıslatıp, ısıtarak yumuşatıyor, öyle yiyorduk. Başka; soğan, patates, kuru fasulye... gibi sebzeleri de stokluyorduk. 1957 kışı sert geçmiş; kar, evlerin zemin katını aşmıştı. Bir ay, yol kapa-lı kaldı. Gazyağı bittiğinden mum yakmaya başlamıştık. Radyoların aküsü de bitmişti. Ni-hayet bir araç geldi. Aşağı Cami meydanında

herkes etrafına toplanıp sevinmişti. Bakkal Cemal Serttaş'ın getirdiği sebze ve meyvaları kapışırđık.

O zamanlar, serde gençlik vardı; yaşamın bu zorlukları beni etkilemiyordu. Herkesle aynı sıkıntıları yaşıyorduk. Hayatı renklendi-recek şeyler de oluyordu. Örneğin, Değirmen-ci Mehmet Usta'nın bana yaptığı, tek kırma tüfek... Mehmet Usta yaratıcıydı. Ağın'da elektrik yokken o, değirmen arkından elektrik elde ediyordu. Bana, dolmakalem şeklinde yaptığı tabancayı göstermişti. Meraklandığı-mı görünce: "Hocam, bir çiftte cambaz İngiliz namlusu var elimde. İstersen sana, ondan bir tüfek yapayım" demişti. Hakikaten yaptı. Tü-feği, oturduğum odanın duvarına astım. Gelip gidip ona bakıyordum, o kadar zarıftı.

Avcılıkta hocam, öğretmen Sezai Efir'di. Beni gece karanlığında, saat üçte evden alırdı, yola düşerdik. On sekiz saat dağ, bayır yürü-düğümü biliyorum. Tüfek sırtımda, sanki ata binmiş gibi yorulmazdım. Daha o zamanlar keklik azalmıştı. Tek tük tavşan, tilki kova-ladım. Bir keresinde çok ilginçtir önüme bir tilki düştü. Atış mesafesi dışındaydı. Ben yak-laştıkça, yavaş yavaş uzaklaşıyor; ben durun-ca o da duruyordu. Gide gide vadiye indi, bir kayanın kovuğuna girdi. Ben de kovuğun ağ-zında çalı çırpı yakıp, ceketimle dumanı içeri yelledim; elim tetikte, dumandan boğulup çı-kacak tilkiyi bekliyorum. Çıkan falan yok. Beş on dakika sonra, niye çıkmıyor, diye de-likten baktım ki; karşıda ikinci bir delikten gökyüzü görünüyordu. Tilkinin kurnazlığı be-

aldatmıştı. Mehmet Usta'nın oğlu Sadi de
akran bir gençti. Sonraları onun Ağın'a
lediye Başkanı olduğunu duydum, iyi bir
adaşı.

Yıllar geçti, 1984'te Bandırma'dan emek-
olunca eşimle Ağın'a gittik. Yeni binalar
olmuş; Ağın, göl kıyısında bir sahil kasaba-
olmuştu. İlçenin tüm evleri, çinko çatılarla
ülmüştü, loğ çekmekten kurtulmuşlardı.
şarıdan gelen göçmenlerin, ilçenin havasını
ıştırdığını söylediler. Ağın, zaten fakir bir
; yeni gelenler ne yiyip ne içecek bilmiyo-
n.

Eski dostum Şemsettin Korkmaz ve eski
rencim, oğlu Erol karşılayıp hüsnü kabul
sterdiler. Mehmet Gündüz Amca ölmüş,
lu Gürhan bizi evinde misafir etmişti. Gene
i öğrencim Mustafa Yentür, bizi kaymaklı
la ağırlamıştı. Dört beş yıl gönderdiği dut
rusu, badem, bastık bizi sevindirmişti. Dos-
n Hasan Öğünç, bizim için, bahçesindeki
u silkelemişti. Onunla hâlâ haberleşiyoruz.
Burada, İzmir Öğretmen Evi'nde ve evler-
öğrenci ve dostlarımızla sohbet ediyoruz.
zni ve Şahizer Erbakan, Fazilet ve Selami
şbaşı, Ercihan Kavuncu'yla eşi, Mustafa
ar'la eşi, Fahrettin ve Nurten Hanay, Nev-
Asyalı, Ünal Demirezer, Dünder Uyanık,
ip Oğuz, genelde bu toplantılara katılıyor-

Ağın gecelerine beni de çağırıyorlar. Der-
c Başkanı, eski öğrencim Şükrü Gencer bu
lantılar için büyük gayret gösteriyor.

Bunca yıl geçti, Ağın'ı unutmadım. Ağın,
bette benim ilk göz ağrım. Ağınlılar da sağ
un, beni unutmadılar. "Kalp kalbe karşı-
" demişler. Tüm Ağınlı dostlara selam ve
giler sunuyorum.

YILBAŞI

Fatma Yaşar ÇAKAR

Bir daha yaşanmaz öyle bir gece
Kaç kişiye geri dönmüştür acaba
Yıllar sonra da olsa?
Dışarda rüzgârın yağmuru vurduğu,
Camlarda damlalar
yol yol inerken
Göklere yükselir gibi kadehleri
Şerefendirip, şerefe içiyoruz.
Herkes bir hoş, herkes umutlu
Koca salonda insanlar
tek bir aile olmuştuk sanki
Konuşmadan, konuşmadan otururken
Ruhumuz vals yapıyordu
Umursamazlık denizinde!..
Şarkılar!..
Dostluğa davet eden,
yürekleri dağlayan şarkılar,
Bu masada, bu salonda bırakılacak,
İstesek de bizimle gelemezler artık.
Dinledik, coştuk, söyledik
sabaha kadar,
Söyledik de dudaklarımızdan uçtu
gittiler
Başka kalpleri esir almaya.
Ve herkes bir yana savrulurken
Çoğumuz yürek yalnızlığıyla
Baş başa kalacak...

Ayvalık - 7 Ocak 2006

“DUYGULARIN ANAKARASI”NDA BİLİNÇ EVRENİME AÇILDIM

Mutahhar AKSARI

Deneme kitapları, öyle çok basılmıyor son günler-e. Çabuk yazılıp, çabuk okunan bir yazın türü olma-ğından olsa gerek. Belki de deneme gibi deneme retilemediğinden... Belleğimi yokluyorum, acaba en on ne zaman deneme okudum diye. Çok çok önceden kumuşum Nermi Uygur’un Yaşama felsefesi’ni.

Adnan Binyazar, imdadıma yetişti. Duyguların Anakarası’nı* bitirdiğimde bilinç evrenime açıldım. Böylece yaşa-nıma, güzellikler, incelikler katmış ol-um. Duyguların Anakarası’nda yer lan denemeleri okuyarak, günümüzü öğren, geleceğimizi gösteren denemeler rasında dolanıp durdum. Dilimizin Binyazar’da hayat bulan güzelliği, sa-atlı-tartımlı kullanılışı karşısında bir ez daha mutluluğa erdim.

Binyazar, denemelerini “Değiner-er”, “İzlenimler” ve “Dostlar” bölü-mlerinde toplamış. Birbirinden etkili otuz dokuz dene-ne bir arada...

“Değinerler”de; “bir duygu devrimi”, “sınırsız ba-ğımsızlık duygusu” olan “aşk” betimlenmiş. Savaş çı-ğırtkanlığı yapan toplum bireylerinin, “yazarın kale-ninin ucunda, ressamın tuvaline sıktığı boyada, beste-ninin belleğine yerleşen seslerin çağrışımlarında bun-arı yaratı düzeyine erdirecek” beceri ile yeteneği du-yumsamadıklarından, bunları algılayamadıklarına vur-gu yapılmış. Bu bağlamda, “bir iç ihtilal fıskırma-sı” olan edebiyat ile “insanı, medyanın yarattığı göz il-kelliğinden beyin uygarlığına ulaştıracak” tek aracın “kitap” olduğu gerçeğine parmak basılmış. “Eleştiri-nin günübirlik çiziktirmeler olduğu, kayırmacılığa dö-nüştüğü yazın ortamlarında”ki “sevmek-sevmemek” ikilemine mercek tutulmuş. “Her zaman öldürmede, insanoğlu”nun farkında olmadan “kendi ölüm ferna-nını imzaladığı”nın altı çizilmiş. “Bir toplumun eğlen-me düzeyi uygarlık düzeyinin de göstergesidir” dedi-ken sonra bu sürecin nasıl “bayağılaştığı” irdelenmiş. “Düzyazının sorgulayan gücü” deneme ile deneme okuru tanımlanmış. “Toplum içinde bir ‘birey’ olama-

manın sıkıntısını”n ancak “sanatın, özellikle de kişide duygu ve düşünce oluşumunun temel kaynağı sayılan yazın sanatının kurtaracağına” olan inanç dile getiril-miş. “Söz”ün yerini giderek simgelerin aldığı çağı-mızda “duygusal iletişim nerdeyse dilsizleştiği” ve in-sanların “artık simgelerin, kısaltmaların tutsağı” olduğu ve insanoğlunun “böyle giderse bir gün gelecek, dilini yitirece-ği” yüksek sesle belirtilmiş.

“İzlenimler”de; “Don Quijote”, anasının “doğup büyüdüğü, ak topra-ğında kara toprağa karıştığı”, “ortası yemyeşil, çevresi sarılı morlu kırlar”la çevrili “insanı, kuzularının zarif mele-meleri, yeşil yapraklarının ipilemeleri-le ağıyı bala” çeviren “Ağın”ı, “kulağı-mızda ışılayan bir sese, gözümüzde duygunun izini bırakan yüzlere ömür adanmış anlatıcıların çocukları” diye betimlediği yazarların “Toprağa” kendi toprağına “Özlem”ini, “Yaşanmamış Bir Çocuk-luk”da “duygu dünyamın anakarası” dediği Ankara’yı ve son olarak “Geceler Karanlığa Işık Düşürür”de “sı-nırlanmamış zamanların adamı”, “zamanı tüketen de-ğil zamana ‘zaman’ ekleyen” ve “hayatı bu eklediği zamanlarla” yaşayan olarak algıladığı “yazar”ı ve kendisinin yazma serüvenini izliyoruz.

“Dostlar”ı olarak “kitapöğretmen”i, “zamanög-retmen”i ve “bir uygarlık öğretmeni” Yaşar Nabi Na-yır, “Söz Ülkesinin Yurttaşı” Fazıl Hüsni Dağlarca, Aziz Nesin, Bozkurt Güvenç, Atalay Yörükoğlu, “Köy Enstitülü Ağabey”i Fakir Baykurt, Dursun Ak-çam, Ruşen Keleş, “Sevgimizi her gün erdemin imbi-ğinden geçirdik, öyle bir dostluk yaşadık biz...” dedi-ği Emin Özdemir ile “70’lik Genç” Erdal Öz’ü anlat-mış Binyazar, her biri birbirinden güzel denemelerin-de.

Duyguların Anakarası’nı okuyunca, “düzyazının sorgulayan gücü”nü Binyazar’ın denemelerinde yaşı-yacaksınız... Göreceksiniz, okumaya başlayınca eli-nizden bırakamayacaksınız bu denemeleri...

17.12.2006

* Adnan Binyazar, *Duyguların Anakarası, Deneme, Can Yayınları, İstanbul, 1.basım: Ağustos-2006, 228 sayfa*

ATA'M

Mustafa YORULMAZ

Doru atın üstünde
Kara kalpağınla,
Kanat çırpın
Kartal gibi uçuyordun
Özgürce.
Kimi defa,
Hırçın dalgaların vurduğu
Samsun rıhtımına
Kimi defa,
Güneşin yaktığı
Kocatepe kayalıklarına konuyordun.
Bu uçsuz bucaksız topraklar
Bu nehirler şu ırmaklar
Bizim diyordun
Bir başkasının
Girmesini istemiyordun
Vatanım dediğin topraklarına.
Aç ve susuz kalmasın insanların
Özgürce yaşasınlar vatanlarında
Ve kimsenin kölesi olmasınlar
Kendi topraklarında.
Ve çakallar üşüştüğünde Anadolu'ya
Bedenin tutuşup yandı
Kor oldu yüreğin
Deniz mavisi gözlerin
Ateş saçtı dört bir yana
Sevgiyi gömdün bağrına
İşte bu benim diyerek

Avuçladın iki elinle
Ayaklarının altındaki toprağı
Ve savurup attın gökyüzüne
Kükreyen sesinle haykırdın
Ya istiklal, ya ölüm diye.
Gök gürültüsüne benzeyen sesini
Duyunca millet
Sel olup akıverdi peşinden
Vatan için ayrıldılar
Hem anadan, hem eşinden.
Aldığın güçle uçuverdin
Sakarya, Dumlupınar
Ve Kocatepe'ye
Pençeleyp attın çakalları
Geldikleri yerlere...
Ve, cehaleti düşman bildin
Gerçek mürşit ilim dedin
Ümmeti millet yapıp
Çekip çıkarttın
Karanlıktan aydınlığa
Son verdin
Müritliğe ve marabalığa
Yeni baştan kurdun
Virane olmuş vatani.
Ey Türk oğlu Türk
Sakın ha, unutma
Bu uğurda şehit yatani
Ve ATA'nı.

ATA'M

İlke TOKER

Senden önce karanlıktı,
Seninle hep aydınlandı.
Doğduğun gün ülkem için
Mutluluk dolu bir andı.

Milletinin emrindeydin,
Hep ülkenin derdindeydin.
Gece gündüz hiç durmadan,
Yenilikler peşindeydin.

Unutmaz bu millet seni,
Yaşatacak ilkeleri.
Ülkemize göz dikenler,
Alacaklar derslerini.

Bu mutluluk dalgalandı,
Kartal gibi kanatlandı.
Yurdumuza göz dikenler,
Kaçmak için yer aradı.

Engelleri bir bir aştın,
Yenilikte çığır açtın.
Yıkılmış yorgun bir halktan,
Güçlü bir ulus yarattın.

NOT: Atatürk'ün 125. doğum yıldönümü nedeniyle yapılan şiiir yarışmasında, Ayvalık ilköğretim okulları ilçe birincisi olmuştur.

Hazar Gölü DOĞUNUN YALOVA'SI

Macit ERGENE

Yurdumuzun her köşesi, doğanın cömertçe ergilenen güzelliklerinden nasibini almış nice özel yerlerle doludur. İşte bu yerlerden biri de, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan HAZAR GÖLÜ'dür. Hazar Gölü; Elazığ-Diyarbakır güzergâhında, Hazarbaba ve Mastar dağıyla çevrili, yaklaşık 86 km. karelik bir sahayı içine alan kıymetli bir krater gölüdür. Deniz seviyesinden yüksekliği 1248 metredir. Güney kesiminden geçen demiryolu ve kuzeyinden geçen karayolu ile, bilhassa Elazığ ve Diyarbakır illerinin sayfiye merkezi durumundadır.

Hazar Gölü'ne ait, yakın zamanımızı içeren alan birçok acı ve tatlı hatıralar anlatılır. Bu hatıralar arasında, Atatürk ile ilgili bir hatırayı çok ilginç bulduk. Hatıra şöyle başlıyor:

Yıl 1937... Kasım'ın 15'i. Atatürk özel trenle Diyarbakır'ı teşrif etmektedir. Hazar Gölü kıyısından geçerken, gölün doğa güzelliğini ve ertemiz görünüşünü hayranlıkla seyreder. Başyaveri Celal Üner'e: "Bu hangi göldür?" diye sorar. Başyaver, Hazar Gölü olduğunu söyler ve kısa bir izahatta bulunur. Atatürk, memnuniyetini tebessümle ifade eder.

Özel tren, gölün nihayetindeki Gezin istasyonuna gelmeden, Atatürk'ün emri ile durdurulur. Ata'nın kafasına bir mevzu takılmıştır. Biraz sonra tren, göl kıyısına kadar geri gider ve Sülük adı verilen yerde durur. Atatürk beraberinde Başbakan Celal Bayar, İçişleri Bakanı Şükrü Kaya, Bayındırlık Bakanı Ali Çeninkaya, Manevi kızı Pilot Sabiha Gökçen, Tunceli Bölgesi Genel Müfettişi General Ab-

dullah Alpdoğan, Milletvekili Ali Kılıç, Recep Peker, Salih Bozok, Cevat Abbas Gürer, Dr. Neşet Ömer İrdel, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Hasan Rıza Soyak, Başyaver Celal Üner ve Muhafız Komutanı İsmail Hakkı Tekçe olduğu halde trenden iner ve göle doğru yürür. Gölün suyundan bir avuç su içerek tadına bakar. Biraz sonra ilerdeki Kilise Adası'nı işaret ederek o tarafa doğru yürümeye başlar. Adaya geldiğinde: "Hayret! Nasıl olur da bu güzelliği bu güne kadar görmemiştik" diye üzülür.

Gerçekten, Atatürk Hazar Gölü'nü ilk defa görmektedir. Daha önce Diyarbakır'da Kolordu Komutanlığı yaptığı halde, yol olmadığı için Hazar Gölü'nü görememiştir. O tarihlerde Diyarbakır-Elazığ karayolu Palu üzerinden geçmekte idi. Bu sebeple Hazar Gölü yoldan yoksundu. Bu gün Hazar Gölü kıyısından geçip Diyarbakır'a bağlanan demiryolu, ancak 1935 yılında tamamlanmıştı. Atatürk'ün "Hayret!" ifadesi bunun içindir. Sözü burada bağlayıp, Kilise Adası'na gelelim.

Ada etrafındaki incelemelerini tamamlayan Ulu Önder, Hazar Gölü için: "Burayı Doğunun Yalova'sı yapacağız. Bu güzel belde imar edilmeye müstehaktır" der. Bu konuşmadan sonra Başbakan Celal Bayar'a dönerek: Bu adaya bazı askeri dinlenme tesisleri ve bir sanatoryum yapılması hususunda talimatlar verir. Ayrıca, Gezin istasyonu ile ada arasında demiryolu döşenmesini de gerekli görür.

Pür dikkat bütün notlar alınır ve bilahare faaliyetlere geçilir. Bölgenin hemen harita ve

rokileri hazırlanır, 1938 yılı baharında men-
ez ve köprüler tamamlanarak, Gezin istasyo-
nu ve Kilise Adası arasında 2 kilometrelik de-
niryolu tamamlanmış olur. Sıra adada yapıla-
rak tesislerin altyapı çalışmalarına gelmiştir.
Gerekli tahsisat sağlanmış ve çalışmalar de-
vam etmekte iken, ecel 10 Kasım 1938'de
Atatürk'ümüzün yakasına sarılır. Gidiş o gi-
liştir... O'nun ölümü ile bu bölgedeki yatırım
ve projelerin tümü tamamıyla durur. Ne acı bir
ecellidir ki; devletin iktidarları Atatürk'ün bu
konudaki istek ve düşüncelerini kavrayama-
mış, kaldırıp bir kenara attığı gibi, masraf edi-
erek yapılan 2 kilometrelik demiryolunu da
1941 yılı baharında sökmeye başlamıştır. El
nasaf demekten başka bir çare kalmıyor. Ama
ne var ki, Atatürk'ün bu konudaki düşünceler-
ini biraz açmak ve bazı noktaları vurgulamak
gerek!..

Atatürk; her türlü üstün vasıflara sahip, ile-
yi gören, milletin bütün ihtiyaçlarını zama-
nında keşfeden büyük bir deha örneğidir.
O'nun kısa sayılan hayatı, milletin refahı uğ-
unda durmak ve dinlenmek bilmeyen bir
zimle tükenmiştir. Gerek Kurtuluş Savaşı sı-
rasında ve gerekse kalkınmamızda göstermiş
olduğu aşırı mücadele, genç sayılacak yaşta
ünyesini yıprattı. 1937 yılında artık kendisi
bunu fark ediyordu. Fark ediyordu ama,
memleket işlerini sonuna kadar götürmeye
zimliydi.

Atatürk'ün Hazar Gölü'nde yaptırmak is-
tiği dinlenme tesisleri ve sanatoryum 1937
ilinde işte bu yorgunluk ifadesinden kaynak-
lanmıştır. Maalesef devrin iktidarları bunu
fark edemeden defteri kapadılar. Atatürk'ün
bu konudaki istek ve düşünceleri de böylece
bizimizde bir ukte olarak kaldı.

Yıllar sonra bu acı hatırayı öğrendik. Hazar
Gölü'ne kadar gidip, o muhitin canlı kişileri ile
bu mevzuyu konuştuk ve soruşturduk. Ne ya-
zık ki, elimizde bu acı hatıranın sadece 69 yıl-
lık silik çizgileri kaldı.

Devlet Demiryollarının 17.7.1939 tarih ve
1/2000 mikyaslı F-D hattı Maden İlçesi Hazar
Gölü istimlak planı, halen daha bu acı hatıra-
nın izlerini taşıyor...

Bütün bunlardan sonra aklımıza şu sorular
takılıyor; Atatürk, Hazar Gölü için: "Burayı
Doğunun Yalova'sı yapacağız" derken neyi
kastediyordu?

Neden bu bölgenin imar edilmesini iste-
mişti?

Buraya bazı tesislerin yapılmasını niçin lü-
zumlu görmüştü?

Atatürk'ün talimatı doğrultusunda başlatı-
lan bu projeler neden yarım bırakılmış, neden
ölümünden hemen sonra kaldırılıp bir köşeye
atılmıştı? Bütün bunların bir gerekçesi olmalı-
dır. Devlet arşivleri kanaatimizce bu gerekçe-
lere ışık tutabilecek niteliktedir!..

Atatürk Türkiyesinde Ulu Önder'in açtığı
yolda, O'nun istek ve düşüncelerini bilip öğ-
renmek, onu yerine getirmek bize yakışan en
değerli davranış olmalıdır. Tevdi edilen görevi
ancak o zaman yerine getirmiş sayılırız.

Sayın Okuyucular;

Bir gün olur da, yolunuz Hazar Gölü'nden
geçerse, Atatürk'ün o bölgeyi neden imar edip
Doğunun Yalova'sı yapmak istediğini daha iyi
anlar ve mes'elelere nasıl teşhis koyduğunu
daha yakından yaşarsınız... Ama gel gör ki;

*"Ne yer kaldı,
Ne yâr kaldı.
Gönlüm dolu,
Ahuzar kaldı."*

MANİLER*

Av. Fikret MEMİŞOĞLU

Ağaç başı çağala
Gün dege, gün çoğala
Bu yara yâr yaresi
Belki ölem sağala

Ateş koydum mangala
Zülfün dönmüş çangala
Sen orada ben burda
Nasıl bende can kala

Bir ah çektim derinden
Başım kalkmaz serinden
Öyle bir ah çekem ki
Dağlar kalksın yerinden

Aş yedim dilim yandı
Köz düştü kilim yandı
Ben kilimi kayırmam
Bahçede gülüm yandı

Aylara bak aylara
Şavkı vurmuş çaylara
Ben bir yoksul kızıyım
Nasıl varam beylere

Ağaç uzanır gider
Dalı bezenir gider
Kadir bilmiyen kızlar
Günah kazanır gider

Arabam teker meker
Yollarda çın çın seker
Şimdi zaman kızları
Hovardaya can çeker

Arabaya taş koydum
Bir yanını boş koydum
Ben o kızın aşkından
Adımı sarhoş koydum

Arabamın tekeri
Bekârlar dursun geri
Olursa evli olsun
Kadrimi bilsin bari

Başında puşan kurban
Dudağan, dişen kurban
Yalnız sana değil
Yolan yoldaşan kurban

Başında puşusu var
Ne güzel komşusu var
Yazık olmuş güzele
Hal bilmez kişisi var

Beni saldın gümana
Yine geldim amana
Ne ben öldüm kurtuldum
Ne sen geldin imana

Bu haber ne habardır
Sinem kabar kabardır
Bir yanım kurt kuş yemiş
Bir yanım bihabardır.

Cıgaram ince tüter
Düşünsem aklım iter
Sağ ol da evinde kal
Yılda bir görsem yeter

Cıgaramın dumanı
Yoktur yârın imanı
Altından köşk yaptırdım
Gümüştenden merdivanı

Cıgara sarayım mı
Tütünün alayım mı
Az kaldı sabah ola
Daha yalvarayım mı

*Harput Halk Bilgileri, Elazığ Kültür Derneği Yayınları No:2, Elazığ – 1995, Sh: 111 - 112

SİZE DE ÇIKABİLİR

Şükran ÇAĞLAR

Ali, her sabah dünyanın bütün dertlerini yük-miş gibi uyanır, sessizce kahvaltı masasına otu-, birkaç lokma ekmek atıştırdıktan sonra, demli-la birlikte sigarasına sarılırdı. Ev halkı, o sig-a-ını içesiye kadar, ne bir şey söyler ne de bir şey yardı. Çocuğun okulu için para mı lazım veya şe Hanım bir yere mi gidecek, ancak o sigarası-ıçtikten sonra söylenebilirdi. Çünkü, daha önce c sinirli olurdu.

Ancak, o sabah hiç de öyle olmadı. Ayşe Ha-na uyandığında, Ali'yi gözlerini tavana dikmiş, ümserken buldu. Bir süre sessizce onu izledi. İki yanında yatan adam, Ali'nin bedenine sahip ka birisiydi. Ali eşine dönerek, büyük bir coş-yla "günaydın" dedi. Ayşe, aynı coşkuyu onun inde de fark edince, merakı daha da arttı. Ali yük bir çeviklikle, tüm yüklerini atmışçasına ya-tan fırlayarak kalktı. Ailenin diğer bireylerine aynı ses tonuyla "günaydın" dedi. Herkes bir-lerin yolunda gitmediği kuşkusuna kapıldı. Bu şku, Ali'nin uzun uzun kahvaltı yapması, sofr-a-sürekli konuşması ve çok sevdiği sigarasına he-n sarılmaması nedeniyle iyice arttı...

Ev halkı birbirlerinin gözlerinde bu tuhaflığın lenini arıyordu.

Ali, o gece çok güzel bir rüya görmüştü. İznini-irmek üzere geldiği bu sakın yerde, hiç de gör-mesi gereken bir rüyaydı bu!..

Rüya şöyleydi: Ali her zamanki gibi, öğle tati-le garın alt geçidindeki kahvede maça kızı oyna-naya gidiyordu. Garın loş tüneline kahveye-şru ilerlerken, oluşan kalabalık bir uğultu halin-"O...işte O..." diye Ali'yi işaret ediyor, eline nbe kâğıtlar tutuşturuyorlardı. Kâğıtlarda; "ev-eceğim biraz para", "hastayım biraz para"...ya-ordu. Ali elini ceplerine atıyor, yardım isteyen-e para dağıtıyordu. Cebindeki para sanki hiç bit-iyor, adeta kaynıyordu. Bu insan seli içerisinde zamanki masasına oturuyor, maça kızı oynar-ı, oyun arkadaşlarının kıskanç bakışları altında nu hep o kazanıyordu. Kâğıtlar gözüne milli pi-ngo bileti gibi görünüyordu. Kafasını kaldırdı-da gür bıyıklı, yeşiller giymiş bir adamın, "Mil-nyango bileti al yavrum" dediğini duyuyordu. botlaşmış gibi eli biletlere doğru uzanarak, bileti

alıyordu. Biletlerin arkasında ise "Ankara gezici bayii " yazıyordu.

Ali büyük bir mutluluk duygusu içerisinde kahvaltısını yaptı, sigarasını, çayını sindire sindire içti. Ev halkı denize gitmek için hazırlık yapıyor-du. Ancak, bugün onlara katılamazdı. Yıllardır beklediği gün nihayet gelmişti. Bu rüya değişik an-lamlar ifade ediyordu. Yapacağı sadece ve sadece bir milli piyango bileti almaktı. Ama içine bir sı-kıntı düşmüştü. Rüyasındaki biletlerin arkasında "Ankara gezici bayii" yazıyordu. Şu anda İz-mir/Karaburun'da tatildaydı. Düş kırıklığı tekrar başlamıştı. Bilet almak için Ankara'ya dönse, ayın yirmi dokuzuydu ve çekiliş bugündü. Düşün-dü...düşündü...Bir sonraki çekilişte Ankara'da ola-cağım, o zaman alırım diye kendince çözüm buldu. Ama şansını kaybetme korkusu ağır basmıştı. İşye-rine telefon edip, kredi kartı zengini İsmail'e bilet almasını rica etmeye karar verdi. Fakat bu kez bir başka korku içine çöreklenmişti. Biletin güvenliği ne olacaktı? Bilete büyük ikramiye çıktığında, biletin kendisine ait olduğunu nasıl kanıtlayabilirdi. Ne olursa olsun telefon etmeye karar verdi. Ancak, te-lefon edebilmek için oldukça uzun bir mesafeye yürüyerek gitmesi gerekiyordu. Şortunu, şapkasını giydi, küçük oğlunun kendisiyle gelme isteğini de geri çevirerek, ev halkının şaşkın, meraklı bakışla-rı altında yola koyuldu. Kenarları çalılarla kaplı toprak yolda yürürken, daha sabahın erken saati ol-masına rağmen, ensesinde güneşin yakıcı sıcaklığı-nı hissediyordu. Ama her zorluğa razıydı. Bilet al-ma düşüncesi bir bıçak gibi kafasına saplanmıştı. Zaten gördüğü rüyanın etkisiyle, bir süre sonra o yakıcılığı da hissetmez olmuştu. Ali, hayallerinin yumuşacık yatağında bir çocuk gibi yuvarlanmaya başlamıştı. Milyarları aldığı anda, ilk işi 25 yıldır gi-dip/geldiği, öğlenleri maça kızı oynadığı iş yerine emeklilik dilekçesini vermek olacaktı. Sonra, do-ğup-büyüdüğü Ağın'da göl kıyısında çok güzel bir ev yaptıracaktı. Evin terasında, ailelerin de gelebi-leceği kahvehane açacak, bir de "Yeşil Ağın" isim-li ulusal bir gazete çıkaracaktı. Çünkü çocukluğun-dan beri gazeteci olmayı çok istemişti.

Ali, bu tatlı düşler içindeki dalgın yürüyüşün-den, ayağındaki acı ile gerçeğe döndü. Baktığında,

ayağında terliğinin olmadığını hayretle fark etti. Eve geri dönse, milli piyangoonun çekilmesine şunun şurasında sadece iki-üç saat kalmıştı. Hem tatil yerinde bu durum, çok sıra dışı bir şey sayılmazdı. Çıplak ayakla yoluna devam etti. Toprağın insanı içine çeken kuvvetinin bedenini daha da rahatlattığını hissetti. Ali, ayağı çıplak da olsa, bir milyarder gibi yürüyordu. Başı dik, göğsü ilerde, bakışları mağrur ve kendine güvenli... Ne maaşın yetmediği kaygısı, ne yapılan zam oranları, ne o, ne bu, hiçbir şey umurunda değildi. Tekrar düşlerine daldı.

Ağın'da yaşlılar ve kimsesizler için Mezartlar'da veya Pağnik sırtlarında göle karşı bir huzur evi bile yaptırmayı düşündü...Ağın için gerçekten gereksinim duyulan bir buzhane, spor yapanlar için yürüyüş parkurları, voleybol-basketbol sahaları, çocuklar için oyun alanları ve parklar, yaz tatilinde Ağın'a gelen, ancak kalacak yeri bulunmayan hemşehriler için de ufak, fakat modern barınma yerleri...Bu düşüncelerinden kendini arındırıp, bu defa da Osmanbaşı'nda, Hekematlar'da, İsperek derelelerinde gezintiye çıktı. Gölde esen serin rüzgâr yüzünü çarpıyor, Kalecikler'deki çam kokuları genzini yakıyordu. Tüm Ağınlılar, Ağın'ın kötü talihini yenen bu milli piyango zengini hemşehrilerini bağrılarına basıyordu. Çünkü onun gelmesiyle birlikte Ağın, ülkenin en hızlı kalkınan ilçelerinden biri olmuştu. Ali, hayallerinde biraz fazla ileri gittiğini anladı. Kendi kendine, "Bu akılla gidersem, iki günde yine parasız kalırım" diye yakındı. En iyisi parayı banka işlerinden iyi anlayan Ahmet'e verip, repo yapmak diye düşündü...bunun hiçbir riski de yoktu. İçi iyice rahatlamıştı.

Toprak yol artık aşağıya doğru uzanıyordu. Telefon kulübelerini gözleriyle seçebiliyordu. Bedenini yokuşun fizik kurallarına teslim edip, koşar adım aşağıya inmeye başladı.

Büyük bir özenle cüzdanına yerleştirdiği telefon kartını eline aldığı anda, kalbi küt küt atıyordu. Telefonu tuşlamadan önce, söyleyeceklerini bir kez daha düşündü. Düşünürken biraz da bu fikir garip geldi, utandı. Bileti buradan alsa ne olurdu sanki. Rüyasında gördüğü "Ankara gezici bayii" aklına geldi. Bu fırsatı kaçırmamalıydı. Bu sefer de içine kurt düştü. Kredi kartı zengini arkadaşı, "Bileti neden alacağım, niye sen almıyorsun?" diye onu saatlerce sorguya çekmişti. Hatice'ye söylese, daha telefonu kapatmadan unuttur giderdi. Başka

kime söyleyebilirim diye düşündü. Güvenilir arkadaşları o kadar azdı ki. Hem para bu, güvensen ne olacak!.. Milyarlar çıktığında kim bileti kendisine teslim ederdi. İçlerinde en safı Ercan'dı. Onun da parası hiçbir zaman olmazdı. Hasan ise, "İzmir'de milli piyango biletinin suyu mu çıktı?" diye alay ederdi. Rüyasını herkese nasıl söylerdi. Söylese, "alt tarafı rüya" der geçer giderlerdi. Sonunda İsmail'e söylemeye karar verdi.

Ali telefonu çevirdiğinde karşısına Hasan Bey çıktı. Kaçamak cevap vererek İsmail Bey'i istedi. Hasan Bey biraz işkillenmişti. Ali, ta İzmir'den, tatildeyken ne için İsmail'i arıyordu. İsmail her zamanki gibi heyecanlı, telaşlı haliyle telefona koştı. Günde memleketlisinden tut, her kesimden kırk kişi de onu arasa, arandığında hep olağanüstü şeyler olacaktı hissinde kapılır, telaşlanırdı. Ali, İsmail'e kısık, yavaş bir sesle, "Hemen bir saat içinde iki tane milli piyango bileti almasını" söyledi. Telefonda konuşurken karşısındakinin söylediğini tekrar etme alışkanlığı olan İsmail, "İki tane milli piyango bileti mi alacağım?" diye tekrarladı. Ali'nin sırrını odacılar da dahil herkes duymuştu. Biraz mahcup bir sesle, "Yavaş konuş, çıkarsa sana da ev alacağım" diye telefonu kapattı. İçine kurtlar dolmuş gibi, hiçbir sırrı saklamayı beceremeyen İsmail, hemen Hasan'a dönüp, "Allah Allah...iki tane piyango bileti almamı söyledi." Sonra da saf saf ekledi, "İzmir'de bilet satılmıyor mu ki?"

Ali telefonu kapattığında çok önemli bir ayrıntıyı telaşla unuttuğunu fark etti. Tekrar aradı. Karşısına İsmail çıktı. Yine çok yavaş ve kısık bir sesle, "Biletleri aldıktan sonra bir zarfa koymasını, ağzını sıkı sıkı kapatmasını ve kendi çekmecesine bırakmasını" söyledi. İsmail yine aynı alışkanlığı ile Ali'nin söylediklerini bir bir tekrarladı.

İsmail, Ali'ye söz vermesine söz vermişti ama cebinde bilet alacak parası yoktu. Hemen kredi kartları aklına geldi. Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmezdi. O bile inanmıştı büyük ikramiyenin Ali'ye çıkacağına. Ali'nin anlattığı bir hikâye aklına geldi. Ali anasından halkın deyişi ile duvakla doğmuş, köyün bütün kadınları, Ali'nin ilerde çok büyük adam olacağını söylemişlerdi. Ali de yaşamı boyunca buna inanarak yaşıyor, bu düşüncü başı sıkıştığında kendisine büyük bir güç veriyordu.

İsmail gardaki biletçiden iki bilet aldı. Biletlerin rakamları pek içine sinmese de değiştirmeye cesaret edemedi. Ali'nin dediği gibi, biletleri zarfa

rup, çekmecesine bıraktı. Ancak, merakını yenedi. Biletlerin numaralarını bir kâğıda kaydetmesinin arkasındaki panoya astı. Saat:12.45' ve on beş dakika sonra çekiliş yapılacaktı...

İsmail, aldığı biletleri büyük ikramiye çıkarcusuna kapıldı. Onda bu şans olduktan sonra da olurdu. Biletlerin numarasının kendinde olunu, büyük ikramiye çıktığında biletleri çekmeden almayı, boş zarfın ayıp olacağını düşünene, tekrar koşma koşma gara gidip bir bilet daha aldı. 'ye büyük ikramiye çıkacağına öylesine inandı ki...O da tatlı hayallerin pamuktan kucağın-yuvarlanmaya başladı. İlk önce 23 yıldan bu ya-çalıştığı işyerinden istifa ederdi. Gençlik dönede- zengin, bolluk günleri aklına geldi. Kızıl-amam'ın en zengin ailelerinden biriydiler. Ana'da arkadaşlarına gazinolarda yemek masaları dururdu. Bir çıksaydı büyük ikramiye. Kızılca-am adlı bir dergi çıkarırdı. Sonra diyet yemek-yapan ufak bir lokanta açardı. Bugünkü moda du. Kendi sağlığı için de iyi olurdu. Bir türlü işünde yemeği başaramamıştı. Bir de kırmızı kli spor bir araba alırdı. Çocukken babasının disine yaptığı kırmızı tahta araba aklına geldi. zleri yandı. Çocukluğunun ne kadar uzakta kalını fark etti. İçi ezildi, acıdı...Çocukluk düşlerini-tuttuğunu hatırladı. Sonra şansızlığı aklına gel-Kendi kendine söylenmeye başladı. Tut ki pi-go çekildi. Büyük ikramiye de çıktı. O da bile-arttaki biletle değiştirdi. O zaman Ali ne düşü-dü. Biletleri değiştirdiğini anlar mıydı? Çünkü bir daha telefon edip aldığı biletlerin numarası-ormamıştı. İçinden Ali'nin ne kadar saf oldu-ğuşündü. Sonra arkadaşının kendine ne kadar endişini anlayıp, yüzü kızardı, utandı. Dürüst-ine meydan okuyup, bir şey yapamaz, anlarsa ır dedi. Ayağına kadar gelen hayatının bu fırsat-nasıl geri teperdi.

İsmail'in ertesi gün ilk işi, biletleri kontrol et-üzere milli piyango listesi almak oldu. Tüm eni terliyor, nefesi daralıyordu. Büyük ikrami-in Ali'nin biletlerine çıkmaması için adeta dua-or, Allah'a yalvarıyordu. Çünkü, yıllarca aynı da sevinci, yası paylaştığı arkadaşına para için ik atmak zorunda kalacaktı. İsmail, büyük ik-iyenin numarasına baktığında gözleri karınca-lı, rakamlar flulaştı. Büyük ikramiye numarala-e Ali'nin bilet numaraları aynıydı. Tekrar tek-aktı. Yüzü sararmış, dizlerinin bağı çözölmüş-

tü. Kendini tutmasa avazı çıktığı kadar bağırarak, zıplayarak, tepinecekti. Parayı kaybetme korku-suyla hemen toparlandı. Kimseye bir şey fark ettir-memeliyim, normal bir vatandaş gibi davranmalı-yım. Aslanım İsmail memuriyette son günün diye kendi kendine konuştu. Her zamanki gibi, köşede-ki simitçiden iki tane simit sardırdı. Tadı ne kadar güzel gelecekti. Ali'nin odasının önünden geç-ken göz ucuyla masasına baktı. Aman tanrım, tüm daire Ali'nin odasında oturmuş, telaşlı telaşlı bir şeylerle meşgulmüş gibi yapıyorlardı. İsmail şaşır-dı. "Odanızda niye oturmuyorsunuz" diye azarlar gibi sordu. Sesi gür çıkmıştı. Herkes kaçamak ce-vaplar verdi. O da bir sandalye bulup, odanın boş kalan kapı dibine oturdu. Ancak, herkesin gözü Ali'nin çekmecesindeydi. İsmail bunun nedenini sorgularken, bir hata yaptığını anladı. Biletleri gar-dan almıştı. Zarfa koymuştu. Numaralarını da ma-sasının arkasındaki panoya gözleri miyop olan bi-rinin bile görebileceği puntolarla yazmıştı. Herke-sin büyük ikramiyeden haberi olduğunu artık anla-mıştı. Hemen hepsi şimdi o biletin peşindeydi. Tüm bedeninden terler boşandı. Ancak, başka bir gerçekle sarsıldı. Biletleri koyduğu zarfı çekmece-ye bırakmadığını anladı. Tam koyacağı sırada, Os-man gelip yapılacak törene ait davetiye zarflarını eline tutuşturmuş, o da cebine koymuştu.

Hemen kalkıp, tuvalete koştu. Cebindeki zarfı çıkardığında bu zarfın bir davetiye zarfı olduğunu anladı. Öyleyse biletlerin olduğu zarf neredeydi? Masasına koştu. Zarfı aramaya başladı. Günümüz-den 20-25 yıl önceki tüm yazıların bile bir örneği-ni saklardı. Dağınık adamdı, ama yine de aradığını bulurdu. Onun telaşlı halini gören tüm daire arka-daşları merakla başına toplanmıştı. Onlara aldır-madan tüm çekmecelerini boşalttı. Ama aradığı zarf yoktu. Yer yarılmış yerin dibine girmişti san-ki. Bileti alış sürecini tekrar tekrar düşünüyor, bir türlü işin içinden çıkamıyordu.

İsmail, akşam televizyonun karşısında kâğıttan bir adamdı sanki. Kendini yırtmak, parçalamak ist-iyordu. Her şey anlamını tekrar yitirmişti. Haber-lerde; "Bir vatandaşa mektupla gönderilen milli pi-yango biletine büyük ikramiyenin çıktığı"nı duy-duğunda kendi kendine gülmeye, kahkahalar atma-ya, sonra da hüngür hüngür, katıla katıla ağlamaya başladı.

İsmail'i apar topar hastaneye kaldırdılar. Sü-rekli, "size de çıkabilir" diyordu.

Asıl adı Emine olmasına rağmen tanıdıklarımız onu 'Aba' olarak çağırırlardı. Annemin hatırlattığına göre, İstanbul'da iken tanıdıklarımız ve komşularımız 'Abla' diye diye çağırırlarken, onun ilk torunu olan ben yeni bir isimle çağırma-ya başlamışım. Dört yaşındaki torunun yakıştırdığı bu isim benimsenmiş ve çevrede, hatta bir şahitlik duruşması sırasında mahkemece bile tescil edilmiş.

Çok saf bir kadındı. Ben Aba'nın en küçük evladı olan Emine'nin oğluyum. Üç erkek ve bir kızı olmuş. Erkekler Ahmet, Şakir ve Ali idi. Ahmet en büyük dayımdı ve İsmet İnönü'nün hemşehrisi ve arkadaşı olduğunu, yine zenginliğini ve iki özel arabasını özel taksi olarak kullandığını aile efradım söylerlerdi. İstanbul'da Divanyolu'nda Türbe'ye yakın güzel bir evde otururdu. Ağınli olmayan, Pakize adında, aile tarafından hareketleri tasvip edilmeyen bir yengemiz vardı. Yengemiz çok süslü ve o tarihte sosyetik bir yaşantısı olduğu için, Ahmet dayım çok sevilmesine rağmen o hiç sevilmezdi. Bu sevilmezliğini bir gün dayıma yaptığı iğrenç bir sahtekârlıkla belli etmişti. Birkaç gün evvel, bir dilekçe yazma bahanesi ile Ahmet dayıma imzalattığı boş kâğıda tüm emvalini kendisine devrettiğine dair doldurarak, evini de, arabalarını da alarak kapı dışarı etmişti.

Bu olay üzerine Ahmet dayım kısa bir süre Sultanahmet'teki evimizde kalmıştı ve daha sonra İzmir Çamaltı Tuzlası'na, tuzlanın vatmanlarının başı olarak gitmişti. Ben seneler sonra Polis Koleji öğrencisi iken gittim, gördüm. İki çocuklu bir aileyi evlat olarak kabullenmiş ve memnun-mesut olarak hayatını yaşıyordu.

Anneannemle birlikte otururduk. Annem küçük yaşta evlendiği ve babam da polis memuru olup haftada bir gün eve gelebildiğinden, herkes gibi anneannem de memnun idi.

Anneannem çok saf bir kadındı. Onun saflığını namaz kılarken bazen söylediği şu sözlerle

çok güzel anımsayabilirdik. Namaza dururken niyetlendiği zaman, 'Önüm kibleye, kiblem Ehlmede' derdi. Ahmet dayımı çok uzun zamandır görmediği ve onu çok merak ettiği bu özlemlî ifadesinden belirgin oluyordu.

Ben 1923 doğumluyum. Yeni harfler kabul olmuş; henüz nüfus kâğıtlarımız yok. Öğretmenlerimiz sık sık nüfus cüzdanı istiyorlar. Bana henüz doğum kaydı bile yaptırılmamış. Okul idaresi bir hafta süre içerisinde nüfus cüzdanı getirmemi istemiş. Nüfus tescili yaptırmak için mahkemeye başvurulmuş.

Duruşma günü annem ortada ve onun önünde, babaannem sağ tarafında, anneannem sol tarafında, hâkim huzuruna çıkmışlar. Hemen hatırlatayım ki babaannemin asıl adı Fatma olmasına rağmen onu da 'Ade' olarak çağırırdık.

Hâkim önce babaanneme seslenir: "Fatma hanım bu çocuğun bu kadından olduğuna şahadet eder misin?" Babaannemden kısık bir sesle: "He" cevabı gelir. Bu defa anneanneme seslenir: "Emine hanım siz de söyleyin bu çocuğun bu kadından olduğuna şahadet eder misin?" Anneannem şöyle bir mahcup eda ile etrafı süzer ve hâkime dönerek: "Yere giresin yere, koskoca kadına inanmadın da bir de bana mı soruyorsun? Yörüyün gidek" deyince hâkim de orada bulunanlar da gülerler.

Benim nüfusum böylece tescil edilmiş olur. Sonra ne olur bilir misiniz? Hâkim Refik Bey aile dostumuz olur. Evde bir kabahat yapıp babamdan kaçtığım zaman Refik Bey'lerde olurum. Babam beni orada Refik Bey'in aracılığı ile affeder, elimden tutup eve getirirdi...

Anneannem, Ağın hasretine dayanamayarak son zamanlarını orada geçirdi. Ağın'da Şemsettin Korkmaz'larda kaldı ve orada ebedi hayatına kavuştu.

Şimdilik benden bu kadar.

Sevgi ve saygılarımla.

HASRET ve VEDA

Mehmet Sezai YÜCEL

Bayırlar'ı, Deliktaş'ı, Yıkılğan'ı özledim,
Yıllar var ki Kolyolu'nda, Kumçukur'da gezmedim,
Gölgesinde keklik öten bayırlara elveda.

Tepelerden Karadağ'ı, Sekiler'i görürdüm,
Sekibağ'dan ağır ağır Hisarlar'a yürürdüm,
Cevizinde ishak öten Sulaklar'a elveda.

Şimdi duruyor mu, Ziyaret Tepesi, Hünü Ovası,
Munzur Dağları'nda Gölge kayası,
Peğlerinde baykuş öten Küşne'ye de elveda.

Sürsülükte cıccızıklar öterdi,
Tezek kokusu burcu burcu tüterdi,
Havuldaki gök mayısa, danaya da elveda.

Güllübağlar, Anugluklar karşıdaki Pereler,
Sağlı sollu çiçek kokan dereler,
Arşın boylu çim yeşili gapurçağa elveda.

Güney yolu Posuvut'tan geçerci,
Yorgun yolcu Cığık'ten bir su içerci,
Andiri'ye, Ekirek'e, Küzne'ye de elveda.

Ana bacı birleşerek pamuk atardı,
Tokmak vurur, yay lifleri birbirine katardı,
İplik olup bez dokunan beldeye de elveda.

Örümcek yuva yapar arıstağa direğe,
İhmal etmez avunu ağ gererci sineğe,
Elöpen, kertenkele, pireye de elveda.

Kış günleri dam loğlanır, köpüçlenir süvükler,
Küçük çellik oynar, top oynardı büyükler,
Kurulan hapanlara, kürtüğe de elveda.

Ağır ağır toluk indi, sisli siyah pacadan,
Bacı'dan bastık geldi, küfür Ehmet Çece'den,
Tart kokan ocaklara, gaguna da elveda.

Ben orada doğdum, büyümedim orada,
Hasret kaldım Kozluk Çayı, Miran Çayı, Fırat'a,
Zabulbara, Çimlik'e, Pağnik'e de elveda.

Kış gelince bir odada çyrık damı kurulur,
Ayşe Nine iplik büker, fersiz gözü yorulur,
Ağırşaga, büküreğe, küleye de elveda.

Haziran'da bozulur ot yasağı,
Burma büker evin paslı orağı,
Mor çiçekli haraççuk, holosa da elveda.

Sakızlarda menavuçlar salkım salkım sallanır,
Bal armudu dılpiginde olgunlaşır tollanır,
Tut fırığı, gül burnu, aluca da elveda.

Geçitlerin manzarası, unutulmaz bir rüya,
Gece gökten ay iner, bentteki durgun suya,
Ağlayan dolaplara, Berenge'ye elveda.

Büyülerdi insanı o rengarenk çiçekler,
Arılar bal toplardı, uçardı kelebekler,
Cünütlere, söğürde, böğürtlene elveda.

Hep bir emsal, on dört, on beş yaşında
Gıdık büşürtürdük Gölün Başı'nda,
Öküzgözü üzüme, Çayırhğa elveda.

Bin bahçeli beldemizi, yad ellerde bıraktık,
Gölgesinde barınacak bir ağacım yok artık,
Dallarında bülbül öten, bahçelere elveda.

Soğuktur suları, hoştur havası,
Gürbüz yiğitlerin yurdu yuvası,
Süvüğünde serçe öten sokaklara elveda,
Doğum yerim, güzel köyüm, Hozakpur'a elveda...
Elveda... Elved... Elve... Elv... El... E...

KEL MAHMUT OLDU GÜL MAHMUT

Feyzullah ARSLAN

2000 yılı Ocak ayında Malatya'da yaşamayan Elazığlıların kurmuş olduğu "Çayda Çıraerneği" nin düzenlediği "Elazığlılar Gecesi" ne katılmak üzere, Elazığ Valisi Sayın Osman Aydın ve İstanbul Dersanesi yetkilisi Mustafa Bilbay ile beraber Malatya'ya gitmek üzere Sayın Valimizin aracıyla yola çıktık.

Yolculuk sırasında Elazığ'ın, sorunları ve sorunlara çözümler konusunda sohbet etmek, eski Elazığ, şu anki Sivas Valimiz Sayın ütfullah Bilgin'den kalma güzel bir alışkanlıktı. Elazığ-Malatya karayolunun 20. m.'sinde Hankendi Beldesi ve Durupınar köyü'nün hemen yakınında ve anayolun kenarında bulunan "Kelmahmut" köyü tabelasına gözüm takıldı. Kel Mahmut, hem sevimli olmayan bir kelime, hem de doğuyu batıya bağlayan ve Elazığ'dan Malatya, Sivas, Kayseri, Kırıkkale, Ankara ve daha batıya giden yolların geçtiği, herkesin görebileceği bir noktada Elazığ'ın imajını gölgeleyen, Harput iltürüne uyum göstermeyen bir tabelaydı.

O gün de, Elazığ'daki Turan, Uluova, Fırat, Nurhak ve Günışığı ile ismini saymadığım diğer mahalli gazetelerde bir haber vardı: Artık kelliğe paydos. Fırat Üniversitesi Tıp fakültesi saç ekiyor" başlıklı bu haberde, Fırat Üniversitesi'nin az bir ücretle kelliğe çözüm bulduğu ve saç ektiği teferruatlı bir şekilde açıklanmıştı. İşte bu haberden ve Sayın Valimiz Osman Aydın'ın hoşgörüsünden sinlenerek Sayın Valimize hitaben: "Sayın Valim, Fak-Fuk-Fon'dan (Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı) biraz yardım eder misiniz Kelmahmut köyündeki kellere saç ektiler ve sizin onayınızla Kelmahmut'un adını da Saçlımahmut" olarak değiştirip Elazığ'ın

imajını düzeltebiliriz" dedim. Bunun üzerine Sayın Valimizin verdiği cevap aynen şöyleydi: "Müdür Bey, nereden aklına geldi. Hep de böyle şeyleri düşünüyorsun ama gerekirse saç ekmek için yardım edebiliriz." Bu arada aracıta bulunan Mustafa Bilbay söze karışarak: "Müdür Bey, bizim köy de buraya yakın, buraya İstanbul Dersanesi yardım ederek bir okul yaptırdı ve adı da Topaluşağı'ydı. Biz de bu adı köylüler beğenmediği için değiştirerek "Topalkem" yaptık. Bunun üzerine ben kahkaha atarak: "Amma da iyi etmişsiniz, topal'ı kaldığı sürece çok da değişmiş sayılmaz ya! Ya 'Sağlamkem' yapacaktınız ya da 'Lenkem' (Lenk, eski Türkçe'de topal anlamına gelmektedir)" dedim. Hep birlikte güldük.

Bu tür konuşmalarla Malatya'ya gittik. Malatya'da Vali Sayın Mustafa Yıldırım ve İstanbul Dersaneleri Malatya Şube Yetkilisi Eyüp Bilbay ile Osman Yurdakul, İl Emniyet Müdürü Atilla Çınar ve diğer tanıdıkları ziyaret ettik ve hep beraber "Elazığlılar Gecesi" ne katıldık. Güzel ve eğlenceli bir akşam geçirerek aynı gece Elazığ'a döndük.

Sabahleyin Kelmahmut Köyü Muhtarı Abdullah Özmen'i telefonla buldurarak: "Sayın Muhtarım, köyde kaç kel var? (Şakayla karışık) Sayın Valimiz onlara saç ektirecek, listesini hazırla getir" dedim. Muhtar ise: "Sayın Müdürüm, köyümüzde hiç kel yok ki! Bu Kelmahmut adından biz de bıktık usandık. Çocuklarımız Kelmahmutluyuz demeye utandıkları için Hankendiliyiz ya da Durupınarlıyız diyorlar." Bunun üzerine ben: "Muhtar, isterseniz köyünüzün adını değiştirelim, ne dersiniz?" diye sordum. Muhtarsa: "Müdürüm, çok seviniriz, Allah deriz, çok da mutlu oluruz" şeklinde karşılık verdi.

Bunun üzerine gerekçeleri hazırlamak için köyde referandum yapmak üzere köylülerle konuşulmasını, oylama yapılmasını ve bu yol ile köyün isminin ne olacağını belirlemelerini izah ettim. Bunu fırsat bilen muhtarımız, kendisine söylediklerimi yapmış. Bütün hemşehrilerinden köyün isminin değiştirilmesini talep eden imzaları toplamış, referandum yapmış.

Bütün belgeleri getirerek referandum doğrultusunda köyün isminin de benim, yani Emniyet Müdürü tarafından belirlenmesinin köylünün isteği olduğunu söyledi. Bu istek üzerine Sayın Valimizin onayı alınarak bütün belge ve bilgiler toplandı. En az masraf ve en çok kârla kapatılabilecek bir isim aramak da bana düştü. En sonunda tabelanın bir iki harfle değiştirilebileceği, köylüye iyi bir imaj kazandırılabilceği ve o isimden hareketle köylüye bir gelir getireceği düşüncesiyle, Kelmahmut'un "K" ve "E" harflerini değiştirerek "Gülmahmut" olmasına karar verdik ve İçişleri Bakanlığı'ndan onay aldık. Böylece hem Kel, Gül olacak, hem de Tarım Müdürlüğü'nün dağıtmış olduğu gül fidanlarından köyün önünden geçen Elazığ-Malatya karayolunun kenarına ve köyün arazilerine dikilerek gül yetiştiriciliği başlatılacaktı. Bu değişiklikten sonra, hem köye güzellik ve gülmek ile köye ve köylüye gelir, hem de doğudan batıya giden herkese gülerek "Gül" satılacaktı. Bu yeni isimle, Elazığ'ın bu şirin köyüne gülen güzel bir imajla beraber kazanç güzelliği, yani hem gül alanlara güzellik, hem de gül götürülenlere güzellik kazandırılacak, köylünün de kapısında gül, yüzünde gülücükler eksik olmayacaktı.

Artık bu yeni isimlendirmeden sonra eski Kelmahmut yeni Gülmahmut Köyü; doğudan batıya gül gönderecek, gelenlere gülle hoş geldin denilecek, Elazığ çıkışında insanlar güllerle uğurlanacak ve Kelmahmutlular göğ-

sünü gere gere, gülerek, güle güle, biz Gülmahmutluyuz diyebilecekler ve diyorlar da... Gülüyorlar da... Yetiştirdikleri gülleri en kısa zamanda satacaklar da. Değişmeyen tek şey değişimdir.

Şimdi bu çevreden gelenler anlatıyor. Gülmahmutlular: "Sağ olsun Vali Osman Aydın ve Emniyet Müdürü Feyzullah Arslan, Kel'i, Gül yaptı" diyorlarmış ve yol kenarındaki çocuk parkına 'Emniyet Müdürü Feyzullah Arslan Parkı' tabelasını yerleştirmişler ve Gülmahmut tabelasının 20 metre ilerisine koymuşlar.

Özellikle Doğu ve Güneydoğu Bölgelerimizde bu tür ilginç köy isimlerine rastlamak çok daha mümkün. Köylüler "utanarak" anıdıkları bu sıkıntılı adların artık değiştirilmesini istiyor. İşte Güneydoğu Bölgesi'ndeki beğenilmeyen köy isimlerinden bazıları: **Diyarbakır:** Sefer Uşağı, Elif Uşağı, Keklik, Sakallı, Tavuklu, Alibardak, Çölgüzeli, Malkaya, Hindibaba, Deveboynu, Alatosun, Soğanlı, Yalankoz, Uyandık, Tilkilik, Tilkitepe, Kola, Aynalı, Ballıbaba, Sinek, Cücük, Leblebitaş, Devedurağı, Kaldırım. **Şanlıurfa:** Estağfurullah, Keş, Kızlar, Gerdek, Çakallar, Vergili, Kanlı, Çekçek, Vize, Parapara, Sugeldi, Kelebek, Yeğen, İzci, Aşağı Fatmacık, Yukarı Fatmacık, Şeyhler, Nohut, Kulaksız, Defterdar, Yazgüneşi, Kolağası, Ayran, Şekerköy. **Adıyaman:** Şamuşağı, Çakallıtorunlar, Mutlu, Çakal, İnekli, Zurna. **Mardin:** Kano, Gurs, Tavuk, Hümeýra, Gurnavat, Dara, Daşık, Gırmeleba, Kermıra. **Bingöl:** Kargapazarı, Eskibalta, Hazarşah. **Siirt:** Sağırsu, Çölköy, Koçlu. **Şırnak:** Atbaşı, Mağara, Çobankaz. **Elazığ:** Püskülan, Yılbaşı, Paho, Meman.

50 YILLIK VAHŞEN ANILARIM

Mehmet ÇATALTAŞ

Ağın yönünden köye ilk girişteki evde oturur-
ık. Küçük meydana bakan şahnişirin'in bir ben-
ri de musallaya ve de Çataltaşlar'a bakardı. Her
isinin arasında avludan bu birinci kata ve yük-
k dama çıkan merdivenlerin bulunduğu dış ay-
ın ve iç ayvan vardı. İç ayvanda davlumbazlı
zak (şömine), çarh (banyo), güz odası ve ambar
lası vardı. İç ayvandaki ocakta yemek-ekmek
şirilir ve oracıkta yer, şahnişirinde de yata-
rık odası karanlıktı. Geri kalan yerler pırıl pı-
l aydınlıktı.

Günlerden bir gün sabahleyin uyandığımda
de hiç kimse olmadığını görünce ökürtüyen
şlamaya başladım. Sesime, Memülgilin Büyük
apba geldi, beni kucakladı kendilerine götürdü.
namla bibim, komşu gelin ve kızlarla süldüğü
meye gitmişler, dönüşte beni aldılar. İşte kendi-
i ilk bilişim böyle başlamıştı 54 yıl öncesindeki
ahşen'de.

Köyün askerlik çağındaki erleri, o zaman sü-
ip giden savaşlarda, çağdışı olanların birçoğu
ırbette oldukları halde, 150 konutlu köyde her
de ortalama 5 kişi vardı. Konutlar ve sokaklar
akımlı idi. Gaz ve tuz'dan gayrisini kendileri ya-
arlardı. Yedisinden yetmişine her evde görev
ölümü vardı. Herkes sabah namazından önce
alkar, belirli işlerini yapmak için yollara dökü-
irlerdi. Kimi tutuna, tarlasına giderken, kimi da-
ar ve sığırların toplanıp dağıldıkları meydanları,
kakları süpürüp, onları değerlendirirlerdi. Ken-
i tarlasından çıkan veya yarıya aldığı pamuğu
kırıktı çeker, belde yapar, kışın çyırıktı, eğirir,
lik yapar, boyar, kuyuda (tezgah) dokur, düz
eyaz veya siyahlı-beyazlı şamatlı yapar, düz be-

yazların kalınlarını gişilere şalvar, şamatlıları iş-
lik-enteri yaparlardı. Harmanlar ekinlerle dolar
taşar, dut ve bağ pişirilir, yaş ve kuru sebze ve
meyvalar döşürülür, kilerler, mercekler tıka basa
doldurulur ve böylece bir yıllık insan ve hayvan
yiyeceği sağlanırdı.

Şimdi Vahşenlilerin toplu haldeki gurbet di-
yarı Kırıkkale olduğu gibi, o zamanlarda da Edir-
ne idi. Coğunlukla Ali Paşa Çarşısı'nda kurukah-
vecilik yaparlarmış; Rahmetli Emin Dayı'ya 'Bu
kahve nerenin?' diye sorarlarmış, o da: "Beyim;
bu kahve halis Hozakpur kahvesi" diye cevap ve-
rirmiş. Onlar da: "Allah Allah, böyle bir adda
hiçbir yer işitmedik" der giderlermiş. Memuriyet
nedeni ile doğu, batı, kuzey ve güneyde ve Orta
Anadoluda birçok köyler gördüm. Bunlar, konut,
yaşantı, giysi ve hele ağaç, su hava bakımından
bizim köylerimizle hiçbir zaman boy ölçüşeme-
yecek nitelikte. Bu nedenle, gönlümüzde tut-
kusunu sürdürdüğümüz güzel Vahşen'imizin
öykülerini dile getirmek hepimizi mutlu etmekte-
dir...

* * *

Bu sene İstanbul'da bahar olağanüstü. Kırlar,
bahçeler alabildiğine yeşil. Ağaçlar beyaz, pem-
be duvaklarını giymişler, nazlı birer gelin görü-
nüslüler. Bahçemde hercai menekşelere bakıp
dalıyorum, elli sene öncesi Vahşen'deki bahar gi-
bi...

Arkadaşlarla gıdık, kuzu, dana otlatmak için
sabahleyin küçük sürümüzü önümüze katar, toz
bulutu içinde köyden çıkar, Çataltaşlar'dan, Me-
zarlık altından, Gölöğü'nden Kup'a doğru yolla-
nırdık. Gıdıkların koşuşmaları, kuzuların mele-

neleri, danaların fittıramaları, kuşların cıvıltıları, derelerden, harklardan suların güldür güldür akışları, ağaçlarda rengârenk açmış baharlar, poşavarların kendine özgü yeşillikleri, ilâhi varlığı dile getirmekte, küçük sürümüzü Kup'un çevresine yayılmaya salardık. Kırılarda navrezler açmış, mercai menekşe örneği. Bir tane navrez bulduk nu, onu çıkarır, elimize alır, bir ağızdan: "Navrez, bulun bulun eşin verem" diye bir slogan tutururduk. Herklerden helkok toplar, turigimize doldurur, bu arada bir tavşan gıdığı bulduk mu göz ağrısına dağar olur diye koyun cebimize indirirdik. Güneş yükselip sıcak basınca, sürümüzü çevirip koptura koptura Gölöğü'ne gelir, yavruların sularını içirir, ağaçların gölgesine yatırır, bizler de aızığımızı yemeğe koyulurduk.

Bellerimize bağlı ekmek çaputlarını açar, suyun gözüne iki yana sererdik, taze peynir, haşlanmış yumurta, birer baş soğan, eşkili, taplama eknek, katmer, kömbe ne varsa ortaya döker birlikte yerdik. Her nedense arkadaşlar bana soğanın zücüğünü, yumurtanın gıgılığını verirlerdi. Ekneklerimizi yerken arada koç avuçlarımızla buz gibi sudan içerdik. Bir kaç kez de: "Ulaaaa, suyun deliğinden algarisi gelir" diye horata etmekten geri kalmazdık. Hava sıcak olursa gölde çümer, gıdık ve kuzularımızı da çümdürürdük.

Akşam üzeri Gölöğü'nden yavruları otlata otlata çıkar, Ağın yolundan, Geğ'in eteğinden tozu dumana katarak Çataltaş'lardan köye girerdik.

Bir emsal 8-10 arkadaştık. Her anılarımızda olduğu gibi burada da beklenilmeyen bir anda sevdiklerini engin acılarla başbaşa bırakarak aramızdan ayrılan çok sevdiğim arkadaşlarımdan Nemül Erben ile Ali Haydar Demirezer'i rahmetle anarım. Ruhları şad olsun.

1972

VAHŞEN-III

Mustafa KAYA

yalınayak aldım başımı bir gün
toz-toprak karışıp uzaklara
fırat kenarına
yihılğan - davundere - heresker başı
beyaz topraklı
çillavuş - bahçeyik - kavaklık
gıldık - poh izlerine rastlaya rastlaya
her birinin nostalji esintilerine
uğraya uğraya
yürüyorum
gide gele yol olan
ince uzun yollardan geçerek
köyümün suyla kaplı manzarasına
mavi kumaştan gelinlikli sevgiliye
koşuyorum
taş ata ata
mişmiş - payam ağaçlarına
böğürtlen yeye yeye
dikenlerin kanatmalarına aldırmadan
su başlarında avuç avuç
serinleyerek
kup derinliğinde aklım kalıyor
önümden çekirgeler
pizoz böcekleri
at sinekleri geçiyor
dörülmüş tarlaların kimsesizliği
yalnızlığıma benziyor
hüznüm düşüyor ayak izlerime
kah durgun ürkek
kah coşkuyla yürüyorum
uzaktan mavinin yanına
suya koşuyorum
esvabımı çıkarıp tümünden
ıssızlığın tadını çıkarıyorum
gün alıp başını çekince
kızılbaşan suyun dansına karışıyor hayallerim
sek sek yapıp sal taşlarından
suya açıyorum derdimi
parça parça olmuş sevdamin
çıplaklığımı saran
suyun serinliği değil
kara saçlarının ardındaki gözlerini
vahşen kadar güzel süzüşüne
gamzeli gülüşlerine
akar da akar fırat
cılğın ve deli...

GAZLA RECAİ, GAZLA...

Nihat ERTUĞRUL

Akşam güneşi batmış, karanlık daha çök-
emişti Küzne Yazıları'nın başına. Kardeşim
ecai, günün yorgunluğunu salladığı direksi-
onun başından çıkarmak istercesine,
ayılmıştı Opel'in koltuğuna. Aslında o kadar
olu tepmeye değer miydi iki teneke peynir
in? Bizim Recai boğazına düşkündür. Köyü-
üz Ekirek'e ne zaman birkaç günlüğüne kafa
inlemeye gitse, hemen nerede balın, tere-
ağının ve her şeyden önce peynirin iyisi varsa
ulur buluşturur, arabasına yüklediği gibi ver
ini Ankara...

Sene 2000... Recai, rahmetli annemizi ve
met Yapıcıoğlu'nun hanımı Münire Abl'a'yı
a yanına alarak, Arapgir'e doğru peynir almak
in Ekirek'ten yola çıkmaya hazırlanırlar.
adroya son anda, o zaman polislik mesleğini
ra eden yakın hısımımız Sedat Alpaslan da
ahil olur. Dörtlü, erkenden Arapgir yoluna dü-
rler. Oradaki hısım ve hemşehrilerimizi de zi-
aret ettikten sonra, satın aldıkları iki teneke
eyniri arabanın bagajına koyarak, tekrar Eki-
k'e dönmek üzere yola koyulurlar.

Zaman kötü zaman... PKK eylemleri
tılmış, işin kötüsü de bizim taraflarda da az
a olsa bazı vakalar duyulmaya başlamış. Polis
edat, gerek Arapgir'e gidişlerinde olsun, ge-
kse dönüşlerinde olsun bu konuyu aracın
inde konuşmayı da ihmal etmiyor. Hatta sağ
eline kuşandığı 7.65'lik beylik Kırıkkale'yi de
östermeden yapamıyor, "Ne olur ne olmaz,
dım yanıma" diyor.

Alman malı Opel yavaş yavaş da olsa kilo-
etreleri yutarak, Küzne Köyü'nü arkasında
rakmıştı ki, arabanın arkasında şiddetli bir
atlama sesi duyuldu. Ama ne patlama!.. Recai
ağını gazdan çekmiş, frene basmak üzereydi
, Sedat polislik mesleğinin verdiği tecrübe ile
atlamının nedenini hemen anladı. Kendilerine

ateş edilmişti... "Yatın aşşağı" diyerek arkada-
kileri uyarırken, bir yandan da Recai'ye "Gazla
Recai, Gazla..." diye bağıyordu.

Recai yarım yatmış vaziyette tüm hünerini
kullanarak, gaz pedalına sonuna kadar yükle-
nince, iki dakika sonra zaten Ekirek'in başına
gelmişlerdi. Sedat, iri yapısına rağmen hemen
hemen kaybolduğu ön koltuktan, kısık bir ses-
le, "Birizde bir şey var mı?" diye sordu.

Allah'a şükür kimsede bir şey yoktu. De-
mek ki kurşun karosere takıldı diye düşündü
Sedat. Bu meyanda İsmet Yapıcıoğlu'nun evi-
nin önüne de gelinmişti. Eller havaya açılmış,
böyle bir belâyı sıyrksız atlatmaktan dolayı
dualar ediliyordu...

Sedat, tabancası elinde indiği araçtan, Recai
ile birlikte kurşun deliği aramaya başlamıştı
arabanın üzerinde. Allah Allah delik falan yok-
tu arabada. Sedat burada da hemen tecrübesini
konuşturdu, ne de olsa polis değil miydi!.. "De-
mek ki değmedi" dedi.

Fakat patlamayı hepsi de duymuştu. Hem
de ne patlama, tam uzun menzilli, tüfek sesi gi-
bi!.. Sedat neredeyse tüfeğin markasını dahi
söyleyecekti. Neyse ki kurşun arabaya değme-
mişti, Recai de buna seviniyordu. "Bir kurşun
deliği deyip geçme", yine de bayağı masraf
açardı ne de olsa. Olayı hemen jandarmaya ha-
ber vermeyi planlıyorlardı.

İlk şaşkınlıktan sonra, "Haydi şu peynirleri
aşşağı indirelim" dediler. Bagaj kapağı
açıldığında, Recai olayı anlamakta gecikmedi.
Peynir tenekesinin birinin kapağı yoktu. Kapak
fırlamıştı. Patlama sesinin nedeni buydu. Me-
ğer bizim Sedat'ın yakinen tanıdığı tüfek patla-
ması da aslında hava yapan peynir tenekesinin
kapağı değilmiymiş!..

Başlamışlar hep beraber gülmeye...

Sen çok yaşa emi Sedat.

10 Kasım 2006...yine esiyor kasım rüzgârları ve sen yine yoksun Kemal Paşam. Sanki bu defa bir başka esiyor bu rüzgâr...Canım daha çok yanıyor. Farklı bir acı var içimde. Sebebini biliyorum, ama kabullenmek istemiyorum. Ağır geliyor artık bu yük. Taşıyamıyorum...Sana verdiğimiz sözü yerine getirememenin verdiği bir burukluk, bir acı bu.

Dönüp geriye baktığımda yüreğim sızlıyor, sana layık olamadığımız için. Türkiye Cumhuriyetini emanet ettiğin bizler, senin emanetine sahip çıkamadık. Suç bizim mi peki? Yoksa!..

Belki bugün çok farklı bir gün olabilirdi. 68 yıl geçti aradan. Dile kolay...Peki, neler yaptık biz bu 68 yılda? Koskoca bir hiç...

Dünden bugüne neler getirdik, ne derece ilerleyebildik? Birçok şey yaptık aslında. Yanlış olan her yolu denedik biz. Yapılan hataları tekrarladık yıllarca. Sana verdiğimiz sözü yerine getirememenin haricinde her şeyi yaptık biz aslında.

Bu topraklar için omuz omuza mücadele veren insanların unutup, onlara olan saygımızı yitirip, kendi çıkarlarınıza ön plana koyduk. **"Önce vatan"** vardı ya hani, işte o oldu **"Önce ben."**

Tek vücudu parçalayıp, her birine ayrı bir ruh aşılıp her birini ayrı beden yaptık. Birlik olmamız gereken yerde ayrıldık. Kardeşi kardeşe düşman ettik, canı canana vurdurduk boş bir hayal uğruna...

Nereye böyle diyenleri yok ettik kendi ellerimizle. Doğruyu göstermeye çalışan akıllı insanlar, kendi menfaatleri doğrultusunda ülkeyi yönetmek isteyenler tarafından engellendi. Uğur Mumcu, Ahmet Taner Kışlalı ve daha niceleri acımasızca yok edildiler...Onların önünde hiç istemedikleri bir engel vardı her zaman. Tek suçları doğruyu ortaya çıkarmak oldu. Aydınlarımız, gerçek vatanseverler ortadan kaldırıldığı halde, bizler meşalelerimizi söndürüp yine o karanlığa dönmek isteyenlerin ekmeğine yağ sürdük. Bizi bölmek isteyenlerin oyununa geldik.

Sana verdiğimiz sözü, belirlediğimiz **"Çağdaş Türkiye"** hedefini kullanıp yıllarca uyuttular bizi. Söz hakkı istedik vermediler. Seçtiğimiz insanların bir bölümü meğer bizi bölmek isteyenlerin piyonlarıymış. Ne yazık ki çok geç fark ettik bunu.

Mutlulukların yerini huzursuzluklar aldı yavaş yavaş. Sancılı günler başladı. Morfinlerle bugüne geldik, ama dayanacak güç, tutunacak dal kalmadı artık. Müthiş bir

sosyal çöküntü her alanda yayılmış durumda...

Çok değil, bir 20 yıl daha yaşasaydın ne olurdu diye düşünüyorum bazen. Bu kadar kolay parçalanabilir miydik? Siyasi iktidarı ele geçirmiş, menfaati için topraklarımızı satanlara; **özümüzü** teslim eder miydik?

Söyle bir bakıyorum da ne kadar çabuk vazgeçmişiz benliğimizden. "Bana dokunmayan yılan bin yaşasın" mantığı almış yürümüş. O yılan içten içe bizi zehirliyor, ama gel gör ki biz farkında bile değiliz. Çaresizlik içinde kıvranıp duruyoruz. Biz kıvrılırken, o yılan da zaman kazanıyor. Yavrularını dört bir etrafımıza dağıtıyor.

Her alanda yabancılaşma başlamış. Her kelimesinde kendimizi bulduğumuz türkülerin yerini, anlamını bile bilmediğimiz, bırak anlamını daha telaffuz edemediğimiz basit cümlelerden oluşan şarkılar aldı. Ahmet'in, Mehmet'in yerini doldurdu. Alışveriş merkezlerinin, hatta yiyecek-içeceklerin adları dahi yabancı kökenli sözcüklerle değişti. Bunun adına da yenileşme veya AB'ye uyum diyorlar. Muasır medeniyet derken bunu kastetmediğini hepimiz çok iyi biliyoruz. Gel gör ki doğrusunu uygulayamadık. Benliğimizi yitiriyoruz yavaş yavaş. Kendi özgür irademizle yaptık bunları.

İdeallerimizi kendi çirkin emellerine alet eden insanlara göz yumduk. Emanete hıyanet ettik biz. Cezamız neyse razıyız, ama yok olmak da çok ağır bir ceza değil mi? Kolumuz-kanadımız kırıldı. Üstüne üstlük ayağımızı da kırdılar, ilerleyemiyoruz. Çırpınıp duruyoruz olduğumuz yerde. Bir şeyler yaptığımızı sanıyoruz ama uyuymaktan başka da bir şey yaptığımız yok!..

Yıllarca boş sözlerle kendimizi avutup durduk. Sadece sözde kaldı her şey. Yokluğun, sefaletin hakkından gelemedik. Keşke tek sorun bu olsaydı. Şimdi daha büyük sorunlarla karşı karşıyayız. Türkiyemiz elden gidiyor. Bunun üstesinden nasıl geleceğiz? Toprak gidiyor dedik, "Bana ne, giden benim mi?" dediler.

İki kuruş fazla veriyor diye madenlerimizi-ürünlerimizi yabancılara sattık, satıyoruz. Karanlığa bir karanlık da biz ekledik. Bir fener de biz söndürdük.

Sonuç: Kocaman bir sıfır.

Kendi darağacımıza kendimizi astırdık biz. Kendi başımıza ölmeyi beceremedik, onu bile başkalarına yaptırdık. Her şeyde olduğu gibi bunu da elimize yüzümüze buluşturdık.

Ama gelecek yıllar bizim. Hiçbir şey için geç kalmış sayılmayız. Koskoca aydın bir gençlik geliyor...

KURU ŞARTLARDA CEVİZ YETİŞTİRİCİLİĞİ

Fevzi ŞENER

(Geçen sayıdan devam)

II. TOPRAK ŞARTLARI:

a. Toprağın fiziksel özellikleri:

Yöremiz toprakları genellikle kil, killi-tın, çalı killi-tın, tınlı-kil bünyelidir. Su tutma kapasitesi yüksek, çok yapışkan, plastik, kum iken çok t, nemliyken sıkı, yaşken çok yapışkan kıvam- Kuvvetli-Orta-Blok yapıdadır. Topraklarımız ıuz bölgelerdeki arazilerde çok ağır kil bünyeli luğundan su tutma kapasiteleri yüksektir. Zaten killerin özelliği, bünyelerine su aldığı zaman drolize olduğundan) şişerler. Suyunu kaybetti- zaman büzüülürler, dehydrate olurlar. Bu, arazi- büyük yarılmalara sebep olur. Bu büyük yarı- oluğu zaman buharlaşma yoluyla toprakta rutubet kalmaz ve bu durum bahçemizde kulanalara sebep olur. Bu husus çok önemlidir. Bu- önlemek için ilkbaharda toprak tavına geldiği nan, yıllara göre değişmekle birlikte genelde an sonu mayıs ayının ilk haftasında sürülme ekmektedir. Tarla otlandığı için, sürümle yeşil öre de elde etmiş oluruz. Daha sonra yaz orta- da çatlamalar başlamadan sürüldüğü takdirde problem önlenmiş olur. Bazı yıllar ceviz ağa- çının ilkbahar donlarından etkilendiği olmuştur. çeklenme döneminde çok sık olmamakla bera- ilkbahar donlarının zarar verdiği görülmüştür.

b. Toprağın kimyasal özellikleri:

Yöremiz topraklarının yapılan analizleri sonu- ıda pH'sının (hidrojen iyonlarının tersinin lo- itması) 6.5-8.0 nötr, kısmen hafif alkali (8.0-) olduğu izlenmiştir. Topraklar çok kireçlidir. viz de kireci seven bitkilerden olduğuna göre konuda bir problem olmaz. Yöre toprakları ge- likle azot, fosfor, potasyum bakımından orta, şanik maddelerce zengindir. Verdiğim bu bilgi- yöre topraklarının genel analiz sonuçları oldu- ıdan, bahçe tesisi kuracağımız arazinin detaylı

toprak tahlilinin yapılması gerekmektedir. Bu du- rumda; toprağımızda mevcut mikro ve makro ele- mentleri öğrenip sonuçlara göre ne kadar ve ne tip gübreleri kullanacağımızın gerektiği ortaya çık- acaktır.

Şimdi, kuru şartlarda ceviz bahçesi nasıl tesis edeceğiz. Sırasıyla;

A- Birinci yıl bakımı:

-**Toprak hazırlığı:** Fidan çukurlarının açılma- sından önce tarlamızda derin pullukla sürüm ya- pılmalıdır. Yaz ortasında da kültivatör çekilip, tar- la düzeltilip, otlar öldürülmüş olur ve güz dikimi- ne kadar nadasta kalır.

-**Fidan çukurlarının açılması:** Sonbahar gelin- ce tarlamız dört tarafından en az 5 m çekilmek su- retiyle fidan çukurlarının hazırlanma işlemine ge- çilir. Şöyle ki; sınırdan itibaren 5 m çekildikten sonra, 8 m ara ile dikim yapılacak yerler işaretle- nir ve bu kazıkların yerine kepçe ile en az 120-150 cm derinlikte çukurlar açılır.

Çukurlar açılırken iki yol izlenir:

1. Yol; kepçe ile 1,5 m derinlikte ve 1 m ça- pında çukurlar açılır. Üst toprak, yani kuyunun 50 cm derinliğine kadar olan toprak bir tarafa, kalan 100 cm'lik kısım alt toprak olarak ayrı tarafa ko- nur. Üst toprak çukurun alt tarafına, alt toprak ise çukurun üst kısmına gelecek şekilde doldurulur.

2. Yol; çapı 25 cm, uzunluğu 50 cm olan sac- dan bir boru yaptırılır. Daha sonra bu boru açılan kuyunun tabanına bırakılır. İçerisi 1/3 oranında kum, 1/3 üst toprak, 1/3 oranında gübre ile yapı- lan harçla doldurulur. Daha sonra yanları kuyudan çıkan toprak ile doldurulur. Sonra bu boru kulpla- rından tutularak yukarı alınır, yine içerisine harç doldurulur. Yanları normal toprakla doldurulur ve bu işleme kuyuyu doldurana kadar devam edilir. Her iki yolla çukurlar hazırlandıktan sonra yapıla- cak işlem dikim işidir.

-Dikim: Dikimden önce yukarıda da belirtildiği gibi çok iyi seçilmiş ceviz (çekirdek) tohumları mazot ile yıkanmalıdır. Zira yıkanmazsa, kış boyunca yaban domuzu, sincap, kuş, köstebek vb. hayvanlar tohumları toplayabilir.

Dikim derinliği en az 10 cm olmalı, ne çok derin ne de sık olmalıdır. Ceviz tohumları toprağa dik olarak dikilmelidir. Yanaktan toprağa gelecek şekilde olmalıdır. Bu tohumlar 2 adet olursa daha iyi olur. Kuyularımızı 2. yolla hazırlamış isek, tohumlar kuyuların tam ortasına diğer bir ifadeyle boru içine koyduğumuz özel harçlı toprağın bulunduğu noktaya gelecek şekilde bırakılmalıdır. Dikilen cevizler nisan sonu ile mayıs ortasına kadar çimlenmiş olurlar.

1-İlkbahar bakımı: Güzden dikilen tohumlar, ilkbaharda nisan sonu mayıs ortalarına kadar intaç eder. Bu arada yapılacak ilk bakımda, yeşeren çukurlardaki cevizlerin etrafındaki otlar çok dikkatli bir şekilde kopartılmalı ve çok hafif çapalanmalıdır. Bu çapalama bir çakı ucu ile bile olur. Zira derin çapalama fidanlara zarar verebilir. Daha sonra, yaz ortasında sıra araları dikkatli bir şekilde sürülmelidir. Sürümünden sonra sıra üzerleri ise yine çok derin olmamak kaydıyla kazılmalıdır.

-Sulama: İlk sulama tankerle her köke 1 teneke olabilecek şekilde yapılmalıdır. 2. su temmuz sonunda verilmeli, 3. su eğer gerekirse ağustos 15’de verilmelidir. Burada dikkat edilecek en önemli husus, sulama yapıldıktan 1 gün sonra rutubetin muhafazası için, çukurların etrafına çok hafif toprak çekilerek yine çok hafif kazılmalıdır. Üst toprağın yapısının bozulması gerekir. Bilindiği gibi, topraktan rutubetin buharlaşma yoluyla kaybı ince poroziteler vasıtasıyla olmaktadır. Bunu önlemek için üst toprağın yapısının bozulması gerekir.

-Güz bakımı:

a.Sürüm: Yağışlar başladıktan sonra toprak telbisini alır ve tavına geldiği zaman temiz bir şekilde sürülür. Sürüm esnasında ceviz fidanlarına çok dikkat edilmelidir. Aksi halde ceviz fidanları

yerinden sökülebilir. Sürümünden sonra yine sıra üzeri çapa veya belle kazılmalıdır.

b.Gübreleme: Fidanlar çok küçük olduğundan her fidanın etrafına 1-2 kürek ahır gübresi ve 50 gr kompoze suni gübre verilir ve çok hafif kazılır.

2. yıl bakımı:

-İlkbahar bakımı: İlkbaharda mayıs ayı içinde hafif bir sürüm yapılır. Sıra üzerleri de yine çapalamak veya bellemek suretiyle kazılır.

-Sulama: Sulama iklime bağlı olarak yağışların seyrine göre en erken haziran sonu veya temmuz başında yapılmalıdır. 2. su ise ağustos 15’de verilmelidir. Her iki sulamanın ardından, yukarıda izah edildiği gibi sulamanın yapıldığı günün ertesinde fidanların dipleri çok hafif kazılmalı ve çukurlar etrafındaki toprakla örtülmelidir.

3. yıl bakımı:

-İlkbahar bakımı: Yukarıda belirtildiği gibi toprak tavına geldiği günlerde ve de tarlamızın otlandığı günlerde sürüm yapılmalıdır ki bu da yıla göre değişmekle beraber mayıs ayı ortalarına rastlar. Hazirana kalınmamalıdır. Eğer yıl çok yağışlı giderse, ağustos ayında çok hafif kazayağı veya normal kültivatörle sürülmesi gerekir ki, bahçemizde rutubeti korumamız gerekir. Sulama artık gerekmez. Genelde bahçelerin durumuna göre hareket edilir.

-Güz bakımı: Yukarıda belirtildiği gibi yapılmalıdır.

4. yıl bakımı:

Dördüncü yıl bakımı 3. yıl ile aynı olup, artık su vermemiz gerekmez. Ağaçların kazık kökleri derinlere ulaşmıştır. Bu bakımlara ilâve olarak güzin bordo bulamacı ile ilaçlamamız gerekir. Kozla ile baharda da ilaçlamamız icap eder.

5. yıl bakımı:

Ağaçlarımız artık meyve verme durumuna gelmiştir. Su istemez. Ancak ilkbahar ve sonbahar sürümleri yapılır. Böylece kuru arazimizde ceviz bahçesi sahibi oluruz.

Tesisi kuracak üretici kardeşlerime başarılar diler, saygılar sunarım.

YAZARLARIMIZI TANTYALIM

Mehmet Çataltaş:

1914 yılında Ağın-Vahşen'de doğdu. Sultanahmet Sanat Enstitüsü ile Yıldız Teknik Okulu'nu bitirdi.

Devlet Demiryolları'nda göreve başladı. Eskişehir ve Yon'daki görevlerini takiben, Kırıkkale'de şube şefliğine ndi. Bu görevi sırasında, Yıldız Teknik Üniversitesi'nde il daha eğitim görerek mühendis unvanını aldı. Daha ıra; Elazığ'da şube şefliği, Malatya'da başmühendislik yol müdürlüğü, Adana ve Haydarpaşa'da uzman olarak ev yaptıktan sonra, 1980'de emekliye ayrıldı.

Ağın-Şenpınar Mahallesi'nden rahmetli Fatma İffetmetli Hüseyin Çataltaş'ın oğlu, rahmetli Enise Çatal'ın eşi olan ve hayatta 2 erkek evladı bulunan Mehmet taltaş, 1985'de İstanbul'da yaşamını yitirdi.

Av. Fikret Memişoğlu:

1915 yılında Elazığ'da doğdu. İlk ve ortaokulu Elazığ'da, liseyi Diyarbakır ve Ankara'da bitirdi. 1937'de Ankara Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu.

1939-48 yılları arasında çeşitli yerlerde hâkimlik, daha ıra da Elazığ'da serbest avukatlık yaptı. Yaşamı boyunca Elazığ-Harpur tarihi, Elazığ folkloru, şarkı ve türkülleri . üzerinde sürekli araştırmalar yaptı ve bunları gelecek şaklara bir kültür mirası olarak bıraktı.

Elazığ'da 'Yeni Fırat' dergisini 36 sayı çıkaran, 'Harpur tenci', 'Nebiler Mesnevisi', 'Harpur Divanı' ve 'Harpur ilk Bilgileri' adlı eserleri de bulunan Av. Fikret Memişoğlu, 1968'de Elazığ'da yaşamını yitirdi.

Yılmaz Onay:

1937 yılında Gaziantep'in Üçkubbe Köyü'nde doğdu. 55'de Ankara Gazi Lisesi'ni, 1960 yılında da İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'ni bitirdi.

Bir süre Bayındırlık Bakanlığı'nda çalıştıktan sonra, İTİAK Yapı Araştırma Enstitüsü'ne geçti. Emekliye rldığı 1980 yılına değin burada çalıştı.

İTÜ'deki öğrencilik yıllarında, İTÜ Tiyatrosu'nda ve nç Oyuncular'da sahne yaşamına girdi. Okul sonrası da inema Tiyatro Derneği'nde ve ardından 1972'ye dek ankara Deneme Sahnesi'nde çalıştı. Bu dönemde sahne- koyduğu 'Savaş Oyunu' adlı eserle İstanbul Uluslararası Barış Şenliği ikincilik ödülünü, Yaşar Kemal'in 'Yer De- ir Gök Bakır' romanından Nihat Asyalı'nın oyunlaştırdı- 'Uzun Dere' adlı eserle de Nancy Uluslararası Tiyatro stivali büyük ödülünü kazandı.

İlk profesyonel rejî çalışması, AST'da Brecht'ten sah- lediği 'Hitler Rejiminin Korku ve Sefaleti' oyunudur. nra, kuruluşuna katıldığı Çağdaş Sahne'de 'Yusuf ile Me- fis' (Nazım Hikmet), 'Grev' (Nihat Asyalı), 'Çimento' iladkov-N.Asyalı) oyunlarını sahneledi. 12 Eylül sonrası, ST'da Fallada'dan oyunlaştırdığı 'Küçük Adam Ne Oldu ana?' oyununu ve kendi yazdığı 'Bu Zamlar Bana Karşı'

kabaresini sahneye koydu.

1990'da İstanbul'a yerleşti. 1993'ten itibaren Devlet Tiyatrosu'nda rejisör olarak tekrar çalışmaya başladı ve 2002 yılında yaş haddinden emekliye ayrıldı. Tren Gidiyor, Bu Zamlar Bana Karşı, Dev Masalı, Arafta Kalanlar, Kara- göz'ün Muamması, Sanatçının Ölümü, Karadul Efsanesi, Hücre İnsanı, Promethia, Karakedi Geçti, Şarkılarımız Öl- mesin adlı kendi tiyatro eserleri ile sahneye koyduğu diğer tiyatro yapıtları yurtiçi-yurtdışında defalarca sahnelendi. Ayrıca, tiyatro yapıtlarının yanı sıra 'Yazılar Filmatik' ve 'Oyun Değil' adlı romanları ile çeşitli konulardaki çevirileri de kitap olarak yayımlandı. 1972'den itibaren çeşitli tarih- lerde; Ankara "Sanat Sevenler Derneği" (Sanat Kurumu), İşçi Kültür Derneği, İstanbul "Ulvi Uraz" rejî-yönetmen ödülleri ile TOBOV oyun yarışması ödülleri aldı.

'Yazılar Filmatik' romanı ile 'Sanatçının Ölümü' adlı oyunu TRT tarafından filme de alınan Yılmaz Onay, Ağın Tataragaşı Mahallesi'nden rahmetli Sıdika-rahmetli em.öğ- retmen Cevat Onay'ın oğlu olup, evlidir.

Feyzullah Arslan:

1956'da Gürün'de doğdu. İlkokulu Gürün'de, ortaoku- lu Ankara'da bitirdi. Ankara Polis Koleji'nden sonra, 1976 yılında Polis Akademisi'nden mezun oldu. Meslek yaşantı- sını sürdürürken; Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi İngi- lizce Bölümü, Gazi Üniversitesi İşletme Bölümü ile Anka- ra Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni de bitirdi. Ayrıca, GÜ İdari Bilimler ile TODAİE'de master yaptı.

Çanakkale, Şanlıurfa, Aksaray, Muğla, Fethiye, İstan- bul, Elazığ, Kocaeli, Ankara, Antalya'da; komiser yardım- cılığından, genel müdür yardımcılığına kadar değişik un- vanlarda görev yaptı.

Çeşitli dergilerde yazıları yayımlanan yazarın; 'Trafik- İlkyardım Eğitimi', 'Trafik Bilgisi' adlı ders kitapları, 'Söz mü?' adlı tiyatro eseri, 'Polisin Hatıra Defterinden' ve 'Gül, Güldür, Düşündür' adlı kitapları da bulunuyor.

Halen Antalya İl Emniyet Müdürü olarak görevini sür- dürmekte olan Feyzullah Arslan, Avukatlık ve Noterlik ruhsatına da sahip olup, evli ve 2 çocuk babasıdır.

Mustafa Özdem:

1952 yılında Ağın-Bademli Köyü'nde doğdu. İlkoku- lu Bademli'de bitirdi ve İmam-Hatip Okulu'nun 2.sınıfına kadar okudu.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nin yanı sıra değişik der- gilerde şiirleri yayımlandı. Şiirlerinde; gurbet acısı, sıla öz- lemi, dostluk ilişkisi, sevgi ve saygı bağı temalarını ön plan- da tutan Özdem'in, 'Hemşerim' adında bir şiir kitabı bulu- nuyor.

Halen serbest olarak iş yaşamını sürdüren Mustafa Öz- dem, Bademli Köyü'nden Hacer-Nizamettin Özdem'in oğ- lu olup, evli ve 3 çocuk babasıdır.

20 Kasım

DÜNYA SİGARASIZ GÜNÜ ve SİGARA

Dr. Nevzat İSPİR*

7 Nisan 1956 tarihinde Birleşmiş Milletlere bağlı "Dünya Sağlık Teşkilatı" (WHO) kuruldu. Sigaranın (tütünün) insan sağlığına verdiği zararlar, 1950'li yıllardan itibaren tıp mensuplarınca tespit edilip, bildirilmeye başlanmıştı. Bu bilgilerin ortaya çıkması ile birçok sivil toplum örgütü ve peşinden de bazı resmi kurumlar tütün içimi ile mücadeleye başladılar. Bu dönemden itibaren Dünya Sağlık Örgütü de bu problemle ciddi bir şekilde uğraşmaya başladı. WHO'nun faaliyetlerinde önemli basamaklar olan 20 KASIM, 9 ŞUBAT, 7 NİSAN, 31 MAYIS tarihleri dünyada sigara içmeme günü olarak ilan edildi. Biz de bu 20 Kasım gününde sizlere sigaradan kısaca bahsetmeyi uygun gördük.

Tütün bitkisinin anavatanı Orta Amerika'dır. Kristof Kolomb ve arkadaşı gemiciler, 1511 yılında İspanya ve Portekiz'e getirdiler. 1518'de İspanya'da ilk üretimi yapıldı. 1560'da Fransa'da üretildi. Buradan bütün Avrupa'ya, sonra bütün dünyaya yayıldı. Osmanlı ülkesine 1601-1605 yıllarında İngiliz ve Venedikli tüccarlar tarafından getirildi. İlk ekimi Selnik'in Yenice kasabasında yapıldı.

Padişahlardan Ahmet I ve Murat IV tarafından tütün içimine karşı şiddetli yasaklar kondu. 1639 yılında İstanbul Cibali'de sigaradan çıkan yangının sorumluları Murat IV tarafından idam ettirilmiştir. Padişah Mehmet IV zamanında ise tütüne olan şiddetli yasaklar kaldırılmıştır. Türkiye'de sigara üretimine ilk defa 1864'te başlandı. 1874'te tütün üretimi serbest bırakılmış, ancak sigara yapımı devlet tekeline alınmıştır. Türkiye'de halen dört milyon kadar insan geçimini tütün ekerek sağlamaktadır.

Sigara dumanında 4 bin kadar kimyevi madde vardır. Hepsisi de zararlıdır. 50 tanesinin kanser yaptığı kesindir. Dumanındaki nikotin, karbonmonoksit ve katranlar zarar vermede başta gelmektedir. Yıllar boyu sigara içenlerde oluşan en önemli hastalıklara kısaca bakalım:

1) Sindirim sisteminde: İştahın kesilmesi, sindirimin güçleşmesi, gastritler, dişlerin sararıp çürümesi, ağzın kokması, tad alma duygusunun azalması, mukoza ülserleri, dudak, dil, yemek borusu kanserleri.

2) Solunum sisteminde: Öksürük ve balgam, koku alma duygusunun azalması, müzmin bronşit ve enfizem, koah hastalığı, gırtlak ve akciğer kanserleri.

3) Kan dolaşımı sisteminde: Damar sertliği, kol ve bacak damarlarında tıkanıklıklar, beyin damarlarındaki tıkanıklıklar sonucunda felçler, kalbin damar tıkanıklıklarına ve az oksijen almasına bağlı hastalıklar.

4) Ciltte: Soluk kirli bir renk ve çabuk kırıma.

5) Üreme sisteminde: Kadında yumurta, erkekte sperm üretiminin normalden eksik oluşu, iktidarsızlık, hamile kalmanın güçleşmesi.

6) Sinir sisteminde: Hafızanın zayıflaması, uykusuzluk, huzursuzluk, zihnin çabuk yorulması, beyin tümörüne isdidat.

7) Diyabet ve bazı metabolizma, hormon hastalığı olanlarda hastalığın tahribatının artması, tedaviyi güçleştirir.

8) Gözünde tansiyonu veya makula dejenerasyonu olanlarda körlüğe gidişin hızlanması.

9) Hamilelikte: Düşük yapma, ölü doğum, dış gebelik riski, sigara içmeyen annelere göre 2-5 kat daha yüksektir. Bebeğin erken doğması, bazı sakatlıklar taşıması, ani ölümler sık görülür. Emziren annede nikotin anne sütüne geçerek bebeğe zararlı olur.

10) Kanda: Sigara dumanındaki karbonmonoksit kandaki alyuvarlarla birleşerek bunların bir kısmını hizmet dışı bıraktığından, kanın dokulara taşıdığı oksijen miktarı daha az olur. Sigara kandaki trombositlere de zarar verdiği için, kan pıhtılaşması kolay, kan akımı daha zor olur. Organ ve dokuların yetersiz oksijenle beslenmesi, çabuk yorulmaya, güçsüzlüğe sebep olur.

Dünyada her yıl dört milyon insan sigaraya bağlı hastalıklardan ölmektedir. Türkiye'de de sigaraya bağlı ölüm sayısının yılda 100 bin olduğu tahmin ediliyor. Sigara içenin yanındaki insanlar da, kapalı içicinin yüzde 70-80'i kadar kadar zehir alırlar. Bunlara pasif içici veya dumanaltı diyoruz. Türkiye'deki sigaraya bağlı ölümlerden 20 bin kadarının pasif içiciler olduğu tahmin ediliyor.

Sigaranın aile bütçesini tahrip etmesi, orman yan-

ınlarına sebep olması, iş yerlerinde randımanı düşürmesi gibi birçok korkunç zararı da ortadadır. Sigaraya ağırlı hastalık ve sakatlıkların tedavisi için milli geliren aktarılan paranın da toplumumuz için büyük nem taşıdığını hatırlatalım.

Bütün bu felâketlerin sebebi olan sigaradan koinma ve kurtulma yollarına da kısaca bakalım. (Sigara için verdiğimiz bilgiler, puro, pipo, nargiledeki ibi tütünün bütün kullanım şekillerini kapsamaktadır.)

Bir sigara bağımlısının sigarayı bırakması, evela 'bunu bırakacağım' diye karar vermesi ile olaaktır. Bırakma iki şekilde olabilir:

- 1) Birden tamamen bırakıp bir daha içmemek.
- 2) İçilen günlük sigara sayısını gitgide azaltarak ir süre sonra sıfırlayıp artık hiç içmemek.

Birinci şekilde tekrar başlama ihtimali daha azdır. itgide azaltarak bırakanlarda tekrar başlama talihisizği daha fazla oluyor. Sigarayı bırakmak bir bağımlıa bazı rahatsızlıklar getirebilir: Huzursuzluk, uykuzluk, sinirlilik, endişe, baş ağrısı, işini rahat yapama, aşırı sigara içme isteği, kilo alma bunlardandır.

Bağımlılık yapan nikotindir. Bu maddeyi, nikotin andı, nikotin sakızı, nikotin apreysi, nikotin kartuşu ibi preparatlar kullanarak, vücuda almak, sigara içemenin verdiği rahatsızlıkları, giderebilir. Bu durumda 4 bin çeşit zehir yerine bir çeşit zehir (nikotin) lınmış olur. Buna da bir süre sonra lüzum kalmaz: ark sigara o insanın hayatından çıkmıştır. Yine de siarayı bırakmakta başarılı olamamışsa, hekim daışmanlığı ve yönlendirme tedavisi, grup tedavisi, ipnoz, akupunktur, elektromanyetik frekans yönteti, gibi başka yollar denenebilir. Başarı nisbetinin bu öntemlerde tartışmalı olduğu, nikotin replasman teavisine göre hayli düşük olduğu bilinmektedir. Çok aha etkili bir yöntem, BUPROPION kimyevi madesini içeren tabletleri kullanmaktır. Halen eczanelere Ziban veya başka isimlerle mevcuttur. Bupropioun bazı yan etkilerinden dolayı bir hekim nezaretine kullanılması uygun olur. Yalnız başına veya nikon replasmanı ile birlikte çok yüz güldürücü sonuçlar ermektedir.

Sigarayı bıraktırma konusunda hizmet veren biraç yer Bursa'mızda vardır. Bunlardan en kapsamlı alışanı 1992 yılında Uludağ Tıp Fakültesi Göğüs İastalıkları Bölümü'nde açılmış olan "Sigarayı Bıaktadır Polikliniği" dir. Türkiye Yeşilay Cemiyeti

Bursa İli Temsilciliği de kısıtlı imkânlarla da olsa sigarayı bıraktırma hizmeti ücretsiz olarak verilmektedir.

1960'lı yıllardan sonra, gelişmiş ülkelerde, sigaranın insan sağlığına olan zararlarının büyük çapta ortaya çıkması ile birlikte, sigara ve tütün içmeyi önleyici girişimler yoğunluk kazandı. ABD'de 1971, Kanada ve İngiltere'de 1972 yılından itibaren sigara reklamlarına son verilmiş, paketlerin üzerine, sigaranın sağlığa olan kötü etkilerinin yazılması mecburiyeti getirilmiştir. Bunları, kamu dairelerinde, okul, hastane gibi yerlerde, toplu taşıma araçlarında sigara ve tütün içilmesinin yasaklanması, lokanta, kafeterya, pastane gibi yerlerde sigara içilen ve içilmeyen bölümlerin ayrılması gibi tedbirler izlemiştir.

Türkiye'de de 7 Kasım 1996 tarihinde kabul edilen 4207 sayılı kanunla benzer önlemler kısmen getirildi. 4207 sayılı kanun, toplumumuz için çok faydalı olmuşsa da, sigara içenlerin sayısında azalma olmamıştır. Hatta şu on yıllık dönemde sigara içenlerin yüzdesinde belirgin bir artış olduğu, 10 yaşındaki çocukların bile artık sigaraya alışmakta olduğu görülmektedir. Mevcut kanundaki yaptırımların net ve yeterli olmayışı, kanun metnindeki boşlukların uygulamadan kaçmaya çok müsait oluşu, kanunun uygulanmasını çok kısıtlı hale getirmiştir. Hatta bazı maddelerin çıktığından bu güne kadar bir defa bile uygulandığı duyulmamıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde sigaraya ait yeni bir kanun uzun zamandır görüşülmektedir. Bu kanunun bir an evvel çıkmasını, 4207 sayılı kanundaki eksikleri gidermesini çok önemsiyor, sabırsızlıkla bekliyoruz.

Batı ülkelerindeki sigara içenlerin sayısının gösterdiği önemli düşüşler, devletlerin aldığı ciddi tedbirlerle olmuştur. Biz de Türk milleti olarak Devletimizden bu hassasiyeti ve kanunların uygulanmasında çok daha aktif olmasını bekliyoruz. Anayasamızın 56. ve 58. maddeleri de Devletimizden gerekli tedbirleri almasını istemektedir. 24 Nisan 2004 Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nde düzenlenen "Tütün Kontrolü Çevre Sözleşmesi"ne Türkiye de 168 ülke arasında imza koydu. 31 Aralık 2004 tarihinde, bu sözleşme TBMM'de kabul edildi. Bu sözleşmedeki taahhütlerin de uygulanacağına güveniyoruz.

* Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa İli Temsilcisi

FIKRALAR

Mehmet ORHAN

Allah'la Gönüşirler!

Ağın'da bir düğün esnasında, düğün evinde oyun oynayan genç kızlar ayrı düştükleri nişanlıları ile söz-lüleri için türkü yakmış söylüyorlar.

Bu türkülerden birinde de Mevla'ya şöyle sesleniyorlar:

“Mevla'ya sordum ki vuslat ne zaman?

Dedi: Kısmetse kavuşursun bir gün.”

Türküyü işiten bir nine hemen başlıyor tövbeye:

- Tövbe tövbe!.. Anaaa! Uşah nolir, ne günlere galdık? Kızlar Allah'la gönüşirler.

Git İşine Be Kadın!

Hozakpurlu İmmik Bacı henüz bir haftalık gelin. Koca evinde herkes namaz kıldığı için o da kılmaya başlıyor. Ama bir müşkülü var, bir yere bir şeyler danışması gerek. Elinin kınasıyla kalkıyor, en yerinde davranış olarak gördüğü köyün imamına akıl danışmaya gidiyor.

- Hoca efendi, diyor, kaynanamdan namaz dualarını öğrendim, ama ne zaman ki namaz kılmaya başlıyorum aklıma hiçbir dua gelmiyor da onun yerine:

Ali Bey'in tarlasında kum kaynar,

Ali Bey'in gelinleri çift oynar, geliyor. Bununla namaz kılsam olur mu?

Hoca:

-Git be kadın, git işine! diyor.

Gel de yatah

Hozakpurlu Ethem Dayı'nın karısı Hadicik, yalnız bir kadın. Kocasını yıllar önce gurbete çıkmış, bir daha da dönmemiş. Kadın yalnızlıktan bunaldıkça komşulara kaçıyor, ama gittiği evden de vaktinde kalkmıyordu.

Bir akşam da Muhittin Emigil'e gidiyor. Muhittin Emi camide yatıyı kılıp dönüyor. Hadicik hâlâ oturmakta. Yatma zamanı çoktan geçmiş, o yine kalkıp gideyim demiyor. Muhittin Emi'nin hanımı, “Ne yap-sak” diye düşünürken, Emi:

- Sen kalk yavaştan yatağımızı sermeye başla, belki o vakit kalkar gider, diyor.

Yatak da seriliyor, ama Hadicik yine oturuyor.

Bu kez Muhittin Emi patlıyor:

- Hadicik diyor, ya kalk evine git, ya da gel de ya-

tah...

Hafızgilin Gelin'in İstanbul'u

Şenpınar'dan Hafızgilin Gelin aslında torun sahibi bir bayan. Damadı İstanbul'da “Gazozcu kâtibi”, kızı ve torunları da İstanbul'da.

Kız anasına sıkça mektup yazıyor. Bu mektuplar-da İstanbul'un her köşe bucağını annesine anlatıyor. Anne de bu anlatılanları ilgi çekici katkılarla komşu-larına anlatıyor. Komşular can kulağıyla Hafızgilin Gelin'i dinliyorlar. Bunlardan biri de Münife...

Münife, bu yıllarda bir gün İstanbul'a akrabasına gidiyor. Akraba da “Köyden beri kalkmış gelmiş, kadını biraz gezdirelim de İstanbul'u görsün” diye dü-şünüyor ve Münife'yi gezdiriyor.

Boğaz'da, vapurdan çevreyi tanıtmak istiyor:

- Münife şurası Üsküdar, şu denizin ortasındaki Kız Kulesi...

Ama Münife hiç oralı değil, başını çevirip bakmıyor bile.

Nedeni sorulduğunda da şöyle diyor:

- Yarın köye döndüğümde Hafızgilin Gelin bu yerlerin hepsini bana anlatır, ondan dinlerim.

Kaşağı Sesidir

İbik Dayı yine İpekböceği müfettişi ile bir sohbe-te girmiştir. Daha doğrusu müfettiş memleketi olan Amasya elmasından söz etmektedir.

Bir ara müfettiş övgüde abartıya kaçır:

- Bizde öyle elmalar olur ki, der, kulağının dibin-de salladığın vakit içindeki çekirdeklerin şık şık şık... diye seslerini duyarsın.

Bunu dinleyen İbik Dayı dayanamaz patlar:

- Müfettiş Bey, o senin duyduğun ses çekirdek se-si değil, kaşağı sesidir.

Daha Dün Yaşıyordu

Kemal Zeki Gençosman, bir süre Ankara Gazete-si Yazı İşleri Müdürlüğü görevinde bulundu. O yıllar-da bir gün, ajansta görevli Şinasi N. Berker, Kemal Zeki'ye bir haber geçmek üzere telefon açıyor:

- Gandhi öldürüldü, diye haberi veriyor.

Kemal Zeki şaşkın, ani sarsıntı geçirenlerin tekle-mesi gibi:

- Olamaz! diyor ve ekliyor: Daha dün yaşıyordu.

HABERLER

Ağın Kaymakamlığı vatandaş işbirliği ile:

- Dibekli Köyü kanalizasyon işi 31.8.2006 tarihinde tamamlanarak hizmete sunulmuştur.

- Beyelması köyü içmesuyu inşaatı 15.12.2006 tarihinde tamamlanmış ve vatandaşların hizmetine sunulmuştur.

- Samançay Köyü Gümüşsuyu Mezrası içme suyu inşaatı tamamlanarak hizmete açılmıştır.

- Yedibağ Köyü sulama projesi tamamlanarak hizmete açılmıştır.

- İlçemiz köylerinde 29 km 2. kat asfalt kaplama ve 12 km stabilize kaplama işleri tamamlanarak aliyete geçirilmiştir.

*İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından Ağın Belediyesi'ne MAN marka bir otobüs hibe edilmiştir.

*Değerli hemşehrilerimiz Faruk Doğan ile Aladdin Yazıcı'nın Ağın-Enerle mevkiindeki çiftlik urma çalışmaları büyük bir hızla devam ediyor.

Toplam 125 dönümlük arazinin; 100 dönümlük ölümü üzüm bağı, 25 dönümlük bölümü de nar ahçesi olarak düzenleniyor.

Bu girişimin Ağın'daki diğer hemşehrilerimize de örnek oluşturacağını umuyor ve bekliyoruz.

*Ağın-Enerle mevkiinde bulunan "Ocaklı Aşırımşek Çiftliği" ile yöre bağlarında üretilen üzümden elde edilen şaraplar, Kolbağ ve Sultanbağ imleriyle piyasaya sürüldü.

Çiftlik sahipleri Himmet ve Mustafa Şimşek; z-öz sayıda ve özellikle butik şarap üretmeye başladıklarını, hızla aranılan marka olma yolunda ilerlediklerini ve bu yıl 13 bin şişe şarap satmayı hedeflediklerini vurgulayarak, önümüzdeki yıllarda kapasite artırmaya yönelik çalışmalara ağırlık vereceklerini belirttiler.

İlçe ekonomisinin gelişmesine ve tanıtımına atkıda bulunacak bu tür girişimlere, diğer alanlarda da bir an önce başlanmasını bekliyoruz.

*Ağın Deri Fabrikası'na tuz getirmekte olan 27 5903 plakalı TIR, Ağın yakasında feribottan inisi sırasında Keban Baraj Gölü'ne düştü. Sürücü ya da olarak kurtarıldı.

Yukarıda kısaca değindiğimiz bu olayda olduğu gibi, feribot+karayolu bağlantılı ulaşım sistemi önümüze kadar ölümlü ölümsüz birçok kazaya neden olmuş, hastalarımızın, yaralılarımızın, doğum ancısı çeken ana-bacılarımızın çoğu kez hastaneye

ulaştırılma olanağını bile ortadan kaldırmıştır. Ve ne acıdır ki, köprü sorunumuz siyasilerimiz tarafından sürekli göz ardı edilmiş, ilgili mercilerde yeteri kadar takip edilmemiş ve deyim yerindeyse adeta kendi kaderine terk edilmiştir.

Ağın Karamağara Köprüsü ile ilgili gelişmeler ve 2007 yılına ilişkin ödenek aktarımına ilişkin olarak Ankara-Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği tarafından yapılan girişimler ve yürütülen işlemler hakkında, Dergimizin Ocak-Şubat 2007 sayısında ayrıntılı bilgi verilecektir.

*Ankara-Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği'nin; Hoşdere Cad. Yukarı Akasya Apt. No:41-2 A, Yukarı Ayrancı-ANKARA (Tel: 0312 426 75 90) adresindeki merkezi, 1 Ocak 2007 tarihinden itibaren pazar günleri kapalı olacaktır.

*Ankara-Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği, 'Kadınlar kolu'ndan oluşan bir grup, Emekli Sandığı 75. Yıl Dinlenme ve Huzur Evi'nde kalmakta olan değerli hemşehrımız Saliha (Akın) Üstüngüler'i ziyaret ettiler.

*Ağın-Tatarağası Mahallesi'nden değerli hemşehrilerimiz Esin-Erhan Ercan çifti, kızları/damatları Gamze-Gökhan Demir'in 23 Kasım 2006 tarihinde Ankara'da dünyaya gelen ve Çağan adı verilen erkek torunları nedeniyle mutluluğu yaşadılar.

Ercan ve Demir ailelerini kutluyor, küçük Çağan'a sağlıklı ve uzun bir ömür diliyoruz.

*Ağın-Akpınar Mahallesi'nden değerli hemşehrilerimiz Nesrin-Hüseyin Yavuz çifti, gelinleri Safiye ve oğulları Akın Yavuz'un 29 Aralık 2006 tarihinde, İstanbul-Çengelköy Ülkü Hastanesi'nde dünyaya gelen ve adını Fatmanur koydukları torunlarının mutluluğunu, tüm Ağınlı hemşehrileriyle paylaşmak istediler.

Biz de Yavuz ailelerini kutlar, Fatmanur'a sağlıklı, uzun ve mutlu yıllar dileriz.

*Ağın-Uzungil Mahallesi'nden rahmetli Sultan-rahmetli Reşit Güven'in oğulları, Nuran Yardımcı, Nazan Gülce, Nurcan ve Murat Güven'in sevgili babaları, Tülay Güven'in değerli eşi, em. komiser Arslan Naci Güven, 12 Aralık 2006 tarihinde Ankara'da yaşamını yitirmiş ve Ankara Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verilmiştir.

Ölene Tanrı'dan rahmet, tüm yakınlarına ve sevenlerine başsağlığı dileriz.

MAHALLE / KÖYÜ

Hacıyusuf Mahallesi
Saraycık Köyü
Saraycık Köyü
Balcılar Mah.
Kaşpınar Köyü
Beyelması Köyü
Beyelması Köyü
Beyelması Köyü
Aşağıyabanlı Köyü
Pul Köyü
Beyelması Köyü
Modanlı Köyü
Başpınar Mahallesi
Akpınar Mahallesi
Dibekli Köyü
Akpınar Mahallesi
Samançay Köyü
Şenpınar Mah.
Beyelması Köyü
Saraycık Köyü
Tatarağası Mah.

ÇOCUĞUN ADI SOYADI

Umut KARAKAŞ
Batuhan ŞAHİN
A. Ela ŞENGÜL
Beren ÖZDEM
Sena ALİŞ
Buse KARADAĞ
T. Serbeg CUMURCU
Doğanaz YÜCELKAN
Zeren UZUNOĞLU
Emirhan ORHAN
Zuhal ÜNAL
H. Furkan ASLAN
Yağmur YAPICIOĞLU
Asude TOPALOĞLU
O. Deniz YILMAZ
Arda AYDOĞDU
Oğuz ÖZTÜRK
Başak BAŞBOZUK
F. Nisa AKSOY
Yusuf ŞAHİN
E. Efe SATIR

DOĞUMLAR**BABA ADI**

Abdullah
Evren
Tamer
Sedat
Nuri
Aykut
Mehmet
Ahmet
İbrahim
Cemal
Ahmet
A. Fatih
M. Emin
Mehmet
M. Emin
Semih
Özkan
Emre
Murat
Murat
İbrahim Cem

DOĞUM YERİ

Elazığ
Konak
Güngören
Mersin
Bağcılar
Malatya
Balçova
Kadıköy
G. Osmanpaşa
Malatya
Zeytinburnu
Esenler
Çankaya
Güngören
Esenler
Altındağ
İzmir
Kırıkkale
Yenimahalle
Elazığ
Elazığ

DOĞUM TARİHİ

15.08.2006
21.09.2006
07.10.2006
30.10.2006
07.11.2006
07.11.2006
13.11.2006
13.11.2006
14.11.2006
21.11.2006
23.11.2006
28.11.2006
28.11.2006
30.11.2006
30.11.2006
02.12.2006
07.12.2006
08.12.2006
14.12.2006
14.12.2006
17.12.2006

Dünyaya yeni gelen yavrularımıza yaşam boyu sağlıklar dileriz.

EVLENENLER**ADI SOYADI**

M. Arda AKGÜL
Gülçin BALCI
Hüseyin SELÇUK
Harun YALÇIN
Yavuz YILMAZ
Behice BEYDEMİR
Çiğdem İKİNCİ
Mustafa İKİNCİ
Gonca GÜLER
Serkan YÜCE
Süleyman GÜNDÜZ
Fatma ÖZÇELİK
Özgül KARAKAŞ
Burcu SELÇUK
Mesut FIRAT
Özlem ERBİL
Diğdem AKSU
E. Hatice GENCER
Özer YOLCU
Öner ÖZDEMİR
Reva AKTAŞ
Kudret ALER
Nurgül BEYDEMİR
Z. Abdullah GÜR
Okan KURTKAYA
Özkan GÜNER
Duygu YORULMAZ
Sırma ÖZTÜRK
O. Cihan ÖZDİL
Emre AKSOY
Muhsin ASLAN
Aysegül ERDEMLİ
F. Ertürk KARA
Volkan KAYA

EVLENENİN ADI SOYADI

Tülay AKGÜL
Ali AKIN
Ayşe SELÇUK
Hilal YALÇIN
Gülden YILMAZ
Ali BARUT
Mustafa ÇELİK
Selin İKİNCİ
Şükrü ERHAN
Canan YÜCE
Nazmiye GÜNDÜZ
Ercan KOCAKARA
Sinan TOZYILMAZ
D. İvan MARTİNEZ
Ü. Gülsüm FIRAT
Halil BALTA
Şevket ANDIRIR
Hamdi GÜLER
A. Figen YOLCU
İ. Müge ÖZDEMİR
Yusuf OFLAZ
Hüseyin ÖZTÜRK
Yaşar AKGÖREN
Gülşay GÜR
İlknur KURTKAYA
İlknur GÜNER
M. Burak ÖZCAN
Alaattin KEŞİCİ
Sabina ARZU
Esin AKSOY
Elif ASLAN
Hüseyin ÇİÇEKLİ
Emel KARA
Ebru KAYA

EVLENME YERİ

Aydın
Ümraniye
Ağın
Ağın
G. Osmanpaşa
Seyhan
Keban
Elazığ
Mamak
Arapgir
Yenimahalle
Elazığ
İzmir
Şişli
Arapgir
Yüreğir
Seyhan
Eyüp
Ümraniye
Esenler
G. Osmanpaşa
Keban
Denizli
Kağıthane
Kadıköy
Malatya
Kocasinan
Beykoz
Yenimahalle
Malatya
Esenler
Ağın
Karatay
Ceyhan

EVLENME TARİHİ

25.10.2006
26.10.2006
27.10.2006
27.10.2006
30.10.2006
30.10.2006
02.11.2006
04.11.2006
04.11.2006
06.11.2006
09.11.2006
10.11.2006
11.11.2006
11.11.2006
13.11.2006
14.11.2006
15.11.2006
17.11.2006
18.11.2006
22.11.2006
23.11.2006
25.11.2006
25.11.2006
25.11.2006
25.11.2006
26.11.2006
26.11.2006
26.11.2006
30.11.2006
30.11.2006
01.12.2006
02.12.2006
05.12.2006

Çiftleri kutlar, yaşam boyu mutluluklar dileriz.

HAİLE / KÖYÜ	ADI SOYADI	ÖLÜMLER DOĞUM TARİHİ	ÖLÜM YERİ	ÖLÜM TARİHİ
İ. Hüs. Ef. Mah.	Fatma BİLGİN	11.05.1929	Elazığ	23.10.2006
elması Köyü	Hüseyin CUMURCU	01.05.1926	Malatya	28.10.2006
ıyık Köyü	Hacı ŞAHİN	01.07.1943	Adana	07.11.2006
adurlar Köyü	Mehmet TORGUT	12.03.1924	Malatya	10.11.2006
ınar Mah.	Selahattin ÖZDİL	01.09.1949	Yenimahalle	11.11.2006
endik Köyü	Emine TAŞKIN	12.10.1925	Bornova	18.11.2006
ıyık Köyü	Y. Ziya BİLİR	01.07.1934	Altındağ	20.11.2006
Köyü	Emin YALÇIN	21.11.1945	Elazığ	09.12.2006
ngil Mah.	Arslan GÜVEN	01.07.1938	Altındağ	12.12.2006
ipayam Köyü	Ahmet DOĞAN	01.04.1925	Malatya	12.12.2006
elması Köyü	İlyas ŞAHİN	01.06.1934	Ağın	14.12.2006
ıyık Köyü	Fatma ŞAHİN	25.10.1924	Bağcılar	17.12.2006

Ölenlere Tanrı'dan rahmet, tüm yakınlarına başsağlığı dileriz.

DUYURU

Değerli okurlarımız,

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi'nin

2007 yılı bağışı 25 YTL'dir.

2006 yılı abone bağışlarını hâlâ göndermemiş olanların (25 YTL),

2007 yılı abone bağışlarını da dahil ederek (50 YTL)

Ağın Kültür ve Dayanışma Derneği'nin 101843 no.lu

Posta Çeki hesabına

yatırmalarını önemle rica ederiz.

Ağın Düşün ve Sanat Dergisi,

gelecek kuşaklara bırakacağımız en büyük kültür mirasımızdır.

Dergimizin yaşaması / yaşatılması için lütfen çaba harcayalım.

AĞIN

Tüm hemşehrilerimizin ve okurlarımızın

Yeni Yılını ve Kurban Bayramı'nı

en içten duygularımızla kutlar,

sağlık ve mutluluklar dileriz.

AĞIN